

Multiconsult AS
Postboks 2274

9269 Tromsø

Vår ref.:
19/4937-2
Løpenr.:
40562/19

Saksbehandler:
Anne Øvrejorde Rødven
Tlf. dir.innvalg:
77 78 81 73

Arkiv:
L12 SAKSARKIV
Deres ref.:
10209318-PLAN-BREV-001
Dato:
25.06.2019

Innspill til varsel om oppstart av planarbeid og forhandling om utbyggingsavtale og høring av planprogram, områdeplan datasenter Stormoen, Balsfjord kommune

Fylkeskommunen skal som regional planmyndighet veilede og bistå kommunene i deres planleggingsoppgaver. Fylkeskommunens innsigelseskompetanse i plansaker etter plan- og bygningsloven inkluderer kulturminne-, kulturmiljø- og landskapshensyn, friluftsliv, samordnet bolig- areal- og transportplanlegging, kjøpesenter, regional plan eller planstrategi, barn og unges interesser, universell utforming, fylkesveger og havbruksinteresser/akvakultur. Fylkeskommunen har etter folkehelseloven også et folkehelseansvar innenfor sine sektorer.

Vi viser til deres oversendelse, datert 11.6.19 med frist for innspill 11.8.2019. Planavdelingen hos stabssjefen gir her en samordnet uttalelse fra Troms fylkeskommune på vegne av våre ulike fagetater. Kulturminnevernet har behov for arkeologisk befaringsplan for planområdet og kommer med forslag til budsjett og uttalelse i eget brev.

Planens formål er å legge til rette for etablering av næringsbebyggelse på Stormoen. Det ønskes primært å legge til rette for etablering av datasenter med tilhørende administrasjonsbygg og ny trafo. Planen vil i tillegg åpne for etablering av annen kraftkrevende næringsvirksomhet, samt et masseuttak.

Foreløpig planområde er på 1080 daa og er avsatt til næring og noe LNFR i gjeldende kommuneplan og utløser krav om konsekvensutredning etter KU-forskriften vedlegg 1, pkt. 24. Hele planområdet blir foreslått avsatt til næringsformål i ny kommuneplans arealdel som er under revisjon.

Reguleringsplanveileder

Kommunal- og moderniseringsdepartementet publiserte høsten 2018 ny [reguleringsplanveileder](#). Side 23 i tilsendt planprogram viser til gammel veileder utarbeidet av miljøverndepartementet.

Detaljeringsgrad og formål i områdereguleringen

Besøksadresse
Strandveien 13
Postadresse
Postboks 6600, 9296 TROMSØ

Telefon
77 78 80 00
Epost mottak
postmottak@tromsfylke.no

Bankgiro
4700 04 00064
Org.nr.
864870732
Internettadresse
www.tromsfylke.no

Vi kan ikke se at foreslått planprogram omtaler hvilken detaljeringsgrad områdeplanen skal ha. Det fremkommer heller ikke hvilke formål som skal inngå i planen utover industri og masseuttak, dette ville ha vært fordelaktig med tanke på innspill til planarbeidet.

Vi viser her til utdrag fra reguleringsplanveilederen vedrørende detaljeringsgrad i en områderegulering (side 25):

2.5.4 Detaljeringsgraden i en områderegulering

I utgangspunktet er områderegulering en plan som avklarer hovedstrukturene innenfor et område før delområdene detaljplanlegges. Eksempelvis kan områderegulering brukes for å avklare hovedstruktur for veg-, vann-/avløp-, gang/sykkel- og kollektivsystem, overvannsløsninger, grønnstruktur og byggeområder, uten å gå i detalj på eksempelvis tomtedeling. Videre detaljplanlegging kan da enten gjøres gjennom detaljregulering av delområder eller gjennom rammesøknad til byggesak, jf. pkt. 2.8 nedenfor.

Områdereguleringen kan omfatte bestemmelser som stiller krav om detaljregulering for deler av planområdet eller bestemte typer tiltak, og gi retningslinjer for slik plan, jf. plan- og bygningsloven § 12-7 nr. 11. Det er altså ikke et generelt krav at alle områdereguleringer må følges opp av detaljregulering før byggesak og gjennomføring. Dette er kun et krav når det er fastsatt i bestemmelsene. Dersom områdereguleringen gir tilstrekkelig avklaring for å behandle rammesøknader, uten å gå veien om en detaljregulering, kan det være tids- og ressursbesparende. En forutsetning her er at alle eventuelle utredningskrav etter bestemmelsene i forskrift om konsekvensutredninger er ivaretatt.

Dersom en områderegulering er grovmasket, kan det gjenstå en del spørsmål som en detaljplanprosess er bedre egnet til å løse enn en byggesak. Planprosessen har også et annet krav til planfaglig kyndighet enn en rammesøknad. De helhetlige løsningene får ofte et tydeligere fokus i en planprosess, mens en rammesøknad oftere tar utgangspunkt i et definert prosjekt uten det samme fokuset på helhet og sammenheng.

Selv om områderegulering i utgangspunktet er tenkt som en plan hvor rammene for utviklingen i et område gis, er det ikke noe til hinder for at plantypen også brukes til å detaljplanlegge hele eller deler av området. Eksempelvis kan planen samtidig med å gi avklaring for helheten i området, angi detaljer for første byggetrinn og krav om detaljregulering for de øvrige områdene. Det kan gi tidsbesparelser å detaljplanlegge ett eller flere byggetrinn/områder i samme plan for å ivareta helheten.

Valg av detaljeringsgrad må gjøres ut fra den konkrete situasjonen, ønsket fremdrift, og hvilket fokus planen vektlegger. Det er krevende å arbeide med planoppgaver hvor fokuset veksler mellom stor og liten målestokk og både hovedstruktur og sammenheng for hele området skal løses samtidig med detaljer i enkeltområder. I en slik planprosess er det alltid en viss risiko for at fokuset på detaljer kan ta fokuset bort fra helhet og sammenheng. Det er derfor viktig å ha et bevisst forhold til valg av detaljeringsgrad og plantype.

Klimatilpasning

Vi ber om at klimatilpasning tas inn som utredningstema.

Endringer i klima som blant annet gir økende risiko for flom- og skred, økt havnivå, mer overvann og økt påvirkning på naturmiljøet på tas hensyn til i planleggingen.

«Klimaprojekt Troms» har utviklet to konkrete verktøy til bruk i regional og lokal planlegging; «Klimaprofil Troms» og «Klimahjelperen».

«[Klimaprofil Troms](#)» inneholder oppdatert oversikt over forventede virkninger/ konsekvenser av pågående klimaendringer, innenfor tema temperatur og (ekstrem)nedbør, havnivåstigning, flom og skred. «[Klimahjelperen](#)» er en veiledning for hvordan og på hvilke plannivå kommunene kan og bør ta inn klimatilpasning som tema i planleggingen, for å redusere risiko for skade på bygninger og viktig infrastruktur, og fare for menneskers liv og helse.

Klimatilpasning i planleggingen skal bidra til å gjøre samfunnet mer robust mot sannsynlige konsekvenser av de pågående klimaendringene.

Les mer på www.klimatilpasning.no om hvordan klimatilpasning kan tas inn i plandokumentet.

Ny planretningslinje for [Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning](#) må tas inn som en del av kunnskapsgrunnlaget i planen. Denne er ikke nevnt i referatet fra oppstartmøtet.

Planforum

Troms fylkeskommune arrangerer månedlig regionalt planforum der kommuner som ønsker det kan legge fram planer for drøfting med sektormyndighetene. Dette kan være en nyttig arena for større planer som berører flere interesser. Mer informasjon om regionalt planforum fins på www.tromsfylke.no. Ta gjerne kontakt med planavdelingen.

Oversending av planforslag - SOSI

Ved høring av planforslag ber vi om at SOSI-fil og PDF inkl. tegnforklaring av plankartet sendes Kartverket pr e-post; plantromso@kartverket.no. Kartverket Tromsø vil lagre den digitale arealplanen i en egen regional høringsdatabase som de statlige og regionale høringsinstansene skal benytte i sin saksbehandling. Dette vil forenkle saksbehandlingen og gi raskere og bedre høringsuttalelser til kommunene. Kartverket vil utføre en teknisk kontroll av planen og melde ev. rettingsbehov tilbake til kommunen. Kontrollen bør skje før høring, slik at eventuelle feil og mangler er rettet opp før plankartet blir vedtatt.

Troms fylkeskommune har ingen videre merknader til oppstartsvarselet og foreslått planprogram.

Med vennlig hilsen

Stine Larsen Loso
ass. stabssjef

Anne Øvrejorde Rødven
arealplanlegger

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Kopi:

Fylkesmannen I Troms og Finnmark, Statens hus, Damsveien 1 9815 VADSØ
Statens Vegvesen, Postboks 6164, 9291 TROMSØ
Sámediggi/Sametinget, Ávjovárgeaidnu 50, 9730 KARASJOK
Balsfjord kommune, Rådhusgt. 11, 9050 STORSTEINNES

Statens vegvesen

Multiconsult AS – Tromsø
Postboks 2274
9269 TROMSØ

Behandlende enhet:
Region nord

Saksbehandler/telefon:
Andreas Schultz Olsen /
77617291

Vår referanse:
19/145943-2

Deres referanse:

Vår dato:
09.07.2019

Uttalelse til varsel om oppstart av planarbeid – planprogram på høring – områdeplan datasenter Stormoen i Balsfjord kommune

Vi viser til brev datert 12.06.19, hvor det varsles om oppstart av planarbeid for områdeplan datasenter Stormoen i Balsfjord kommune. Statens vegvesen bes om å gi uttalelse til offentlig ettersyn av planprogrammet.

Vår rolle

Statens vegvesens ansvar i planarbeidet er først og fremst knyttet til arealbruken langs riks- og fylkesveg. Vi har også ansvar for å sørge for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Vi uttaler oss som forvalter av riksveg på vegne av staten, forvalter av fylkesveg på vegne av fylkeskommunen og som statlig sektoransvar på vegtransportområdet.

Saksopplysninger

Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for etablering av næringsbebyggelse på Stormoen. Det ønskes primært å legge til rette for etablering av datasenter med tilhørende administrasjonsbygg og ny trafo. Planen vil i tillegg åpne for etablering av annen kraftkrevende virksomhet, samt et masseuttak.

Foreløpig planområde er på 1080 daa, endelig planavgrensning er ikke avklart. Plassering av adkomstvei til næringsområdet er heller ikke avklart, dette avklares med aktuell vegmyndighet i løpet av planprosessen.

Vår uttalelse

Vi viser til kapittel 7.8 utredningstema i forslag til planprogram for områderegeringsplan datasenter Stormoen. Det er positivt at det skal gjøres en beskrivelse av trafikale forhold og

Postadresse
Statens vegvesen
Region nord
Postboks 1403
8002 BODØ

Telefon: 22 07 30 00
firmapost-nord@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Stakkevollvegen 35-37
9010 TROMSØ

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

de konsekvensene planforslaget får for alle trafikantgrupper. Statens vegvesen vil understreke at det i en slik trafikkanalyse er viktig at det klart fremgår fremgangsmåte og hvilke tall som er lagt til grunn for beregningene. Vi ønsker å bli inkludert i arbeidet med en slik trafikkanalyse.

Eventuelle spørsmål i saken kan rettes til undertegnede. Vi ønsker at planforslaget sendes oss for uformell gjennomgang, før planen legges ut til offentlig ettersyn.

Plan – og forvaltning – Troms
Med hilsen

Olsen Andreas Schultz
Rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi
Fylkesmannen i Troms og Finnmark, Damsveien 1, 9800 VADSØ
Troms fylkeskommune, Postboks 6600, 9296 TROMSØ

Multiconsult AS
Postboks 2274
9269 TROMSØ

Dato: 10.07.2019
Vår ref: 19/02712-2
Deres ref: Plan 1933-272

Uttalelse til varsel om oppstart av planarbeid og planprogram til offentlig ettersyn for Datasenter Stormoen i Balsfjord kommune. Plan 1933-272

Leiv Erikssons vei 39
Postboks 3021 Lade
N-7441 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00
E-POST post@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 11. juni 2019.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser, og har et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i plansaker.

Om planen

Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for etablering av næringsbebyggelse på Stormoen. Det ønskes primært å legge til rette for etablering av datasenter med tilhørende administrasjonsbygg og ny trafo. Planen vil i tillegg åpne for etablering av annen kraftkrevende næringsvirksomhet, samt et masseuttak i nærheten av eksisterende massetak.

Det er antatt at størrelsen på ønsket uttak ikke vil utløse krav om konsekvensutredning, en ev. søknad om konsesjon håndteres som egen prosess.

Uttalelse fra DMF

Ut i fra kartdatabasen til Norges geologiske undersøkelse (NGU) berører den nordvestlige delen av planområdet en lokal sandressurs av en brelvavsetning¹.

Det opplyses om at det er ønske å åpne et masseuttak i forbindelse med planen og at masseuttaket skal plasseres i nærheten av eksisterende masseuttak. DMF minner på at masseuttak med et samlet uttak på mer enn 10 000m³ per år, samt ethvert uttak av naturstein krever konsesjon jf. minerallovens §43. Søknad om driftskonsesjon skal være godkjent av Direktoratet for mineralforvaltning før drift kan starte. Ved uttak over 500 m³ masse skal det sendes melding til DMF, jf. Minerallovens § 42. Melding skal sendes senest 30 dager før oppstart av drift. DMF anbefaler at dette sikres i planbestemmelsene.

¹ http://aps.ngu.no/pls/oradb/grus_GP_Del_fakta.fkom_besk?p_objid=92533

I det videre planarbeidet bør det derfor komme fram hvor mye masse som er tenkt tatt ut. Det bør også gis en beskrivelse av ressursen og en vurdering av om massene skal selges eller brukes internt i planområdet.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonsleder

Kristine Bye
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Kristine Bye

Mottakere:

Multiconsult AS

Postboks 2274

9269 TROMSØ

Kopi til:

Balsfjord kommune

Rådhusgata 11

9050 STORSTEINNES

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

Poastačujuhuse/adresse Tel: 78 47 40 00
Ávjavárgeaidnu 50 Org.nr: 974 760 347
9730 Kárášjohka/Karasjo samediggi@samediggi.no
Áššemeannudeadji André Nilsen
saksbehandler
Tel: +47 78 48 42 79

Multiconsult
Postboks 2274
9296 TROMSØ

ÁŠŠI/SAK
19/3166 - 3

MIN ČUJ./VÁR REF.
19/20502

DIN ČUJ./DERES REF.
10209318-PLAN-BREV-001

BEAMI/DATO
05.08.2019

Varsel om befarung - Områdeplan Datasenter Stormoen, Balsfjord kommune

Vi viser til deres brev av 11.06.2019.

Vi finner det sannsynlig at det kan være automatisk fredete samiske kulturminner i det aktuelle området som ikke er registrert. Sametinget må derfor foreta en befarung i form av visuelt overflatesøk, samt eventuelle prøvestikk og innmåling med GPS før vi kan gi uttalelse i saken. Befarungen må gjennomføres når det er snø- og frostfritt. Dersom vi får betalingsaksept i hende snarest mulig kan det bli utført i løpet av feltsesongen 2019. Om ikke kan det måtte utsettes til befarungssesongen 2020.

Forslaget er å anse som et større offentlig tiltak som i henhold til Lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) §§ 9 og 10 utløser undersøkelsesplikt og påfører tiltakshaver utgiftene ved kulturminneforvaltningens befarung. Kostnadene er i henhold til Klima- og miljødepartementets retningslinjer for budsjettering av arkeologiske registreringer.

Den totale prisen på vår befarung blir kr. 72 994,- Se vedlagte budsjett. NB: Dersom det ikke blir gjort naturvitenskapelige analyser (14C), påløper det ikke kostnader for disse. Vi understreker at dette er øvre grense for utgifter.

En befarung med påfølgende uttalelse kan ikke foretas før vi har mottatt en skriftlig aksept av vårt budsjettoverslag fra tiltakshaver Nordkraft Prosjekt AS. Vedlagt brev til Multiconsult følger betalingsaksept som bes returnert i underskrevet stand. Vi ber om at dette brev med vedlegg videresendes til person med betalingsfullmakt.

Tiltaket kan ikke begynne før vår endelige uttalelse foreligger.

Hvis søknaden skulle bli trukket ber vi om å få beskjed om dette slik at vi kan avlyse befarungen.

Vi gjør forøvrig oppmerksom på at denne uttalelsen bare gjelder Sametinget, og viser til egen uttalelse fra Troms fylkeskommune.

Dearvvuođaiguin/Med hilsen

Thor-Andreas Basso
konst. fágajodiheaddji / fagleder

André Nilsen
ráđđeaddi/rådgiver

*Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga./
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Reivve vuostáiváldi / Hovedmottaker:
Multiconsult Postboks 2274 9296 TROMSØ

Kopijja / Kopi til:
Romssa fylkkasuohkan - Potboks 6600 9296 Tromsø
Troms fylkeskommune

Mielddus / Vedlegg:
Budsjett 19_3166 Stormoen
Aksept 19_3166 Stormoen

Budsjett arkeologisk registrering

Sámediggi - Sametinget

Saksnr.	19/3166	Saksbeh.:	André Nilsen
Prosjektnr.			Dato: 05.08.2019
Sted/ gård, kommune	Stormoen, Balsfjord kommune		
Tiltakshaver	Nordkraft Prosjekt AS		
Adresse			

TIMEKOSTNADER			
	timer	à kr	sum
Forarbeid	2,5	kr 833	kr 2 083
Feltarbeid u/overnatting		kr 833	kr -
Feltarbeid m/overnatting	30,0	kr 1 111	kr 33 330
Etterarbeid	5,5	kr 833	kr 4 582
Sum timekostnader	38		kr 39 994

REISEUTGIFTER		
Reiseutlegg	Billetter, drivstoff m.m.	kr 5 000
Leiebil el. tilsvarende	Leiebil 4 dager	kr 4 000
Sum reiseutgifter		kr 9 000

KJØP AV TJENESTER		
Gravemaskin		
Annet teknisk utstyr		
<i>Delsum</i>		<i>kr -</i>
Naturvitenskapelige analyser		
14C	4 karbon 14 (14C) analyser á kr. 5000,-	kr 20 000
annet	4 dendro (treart) analyser á kr. 1000,-	kr 4 000
<i>Delsum naturvitenskap</i>		<i>kr 24 000</i>
Andre konsulenttenester		
Sum kjøp av tjenester		kr 24 000

Håndtering av funn, prøver og dokumentasjonsmateriale (inntil 10 % av lønnskostnader)		kr -
---	--	------

SUM BUDSJETT (maksimum) **kr 72 994**

Fra: _____

Adr.: _____

Sted:.....

Dato:.....

Deres ref: 19/3166

AKSEPT AV KOSTNADSOVERSLAG

Tiltak: Områdeplan Datasenter Stormoen, Balsfjord kommune

Vi viser til brev fra Sametinget av 05.08.2019 hvor det varsles om befarung i forbindelse med overnevnte tiltak.

Som det framgår av Sametingets brev er vi som tiltakshaver pliktig til å dekke utgiftene ved kulturminneforvaltningens befarung i henhold til Lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) § 10, jf. § 9.

Kostnadsoverslaget på kr. 72 994,- aksepteres.

Vi er klar over at dette er et maksimumsbudsjett, og håper Sametinget kan foreta befarunga så raskt og rimelig som mulig.

Med hilsen

.....

Underskrift

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

Poastačujuhuse/adresse Tel: 78 47 40 00
Ávjoárgeaidnu 50 Org.nr: 974 760 347
9730 Kárásjohka/Karasjo samediggi@samediggi.no
Áššemeannudeadji André Nilsen
saksbehandler
Tel: +47 78 48 42 79

Kopijja
Nordkraft Prosjekt AS
Postboks 55
8501 NARVIK

ÁŠŠI/SAK
19/3166 - 6

MIN ČUJ./VÁR REF.
19/28338

DIN ČUJ./DERES REF.
Dag-Arne Arnesen Wensel

BEAIVI/DATO
29.10.2019

Innspill etter befaring - Områdeplan Datasenter Stormoen, Balsfjord kommune

Vi viser til vårt varsel om befaring av 05.08.2019.

Området er befart uten at det ble registrert automatisk fredete samiske kulturminner i feltet som planen omfatter.

Vi nevner likevel at det ble funnet noen ikke-fredete kulturminner, en skyttergrav og fire groper som sannsynligvis er krigsminner i den nordlige delen av Gbnr. 36/6, like nordvest for dagens grustak. Disse er lagt inn under ID 263696 i Riksantikvarens database *Askeladden*.

Sametinget har ellers ingen merknader til melding om oppstart av områdeplan.

Vi minner imidlertid om den generelle aktsomhetsplikten. Dette bør fremgå av bestemmelsene i den endelige planen og vi foreslår følgende tekst når det gjelder dette:

- **Kulturminner og aktsomhetsplikten.** Skulle det under bygge- og anleggsarbeid komme fram gjenstander eller andre spor som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses. Melding sendes Sametinget og Troms fylkeskommune omgående, jf. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) § 8 annet ledd. Vi forutsetter at dette pålegg formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.

Bestemmelsen bør også angis i forbindelse med enkelttiltak innenfor området. Vi minner også om at alle samiske kulturminner eldre enn 1917 er automatisk fredet i følge kml. § 4 annet ledd. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme et automatisk fredet kulturminne, eller sikringssonen på 5 meter rundt kulturminnet, jf. kml. §§ 3 og 6.

Vi gjør oppmerksom på at denne uttalelsen bare gjelder for Sametinget, og viser til egen uttalelse fra Troms fylkeskommune.

Regning for utgiftene i forbindelse med befaringen vil bli sendt i egen ekspedisjon fra Sametinget i Karasjok.

Dearvvuođaguin/Med hilsen

Andreas Stångberg
fágajodiheddji/fagleder

André Nilsen
ráđđeaddi/rådgiver

*Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga./
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Reive vuostáiváldi / Hovedmottaker:

Multiconsult Postboks 2274 9296 TROMSØ

Kopijja / Kopi til:

Nordkraft Prosjekt AS Postboks 55 8501 NARVIK
Romssa fylkkasuohkan - Potboks 6600 9296 Tromsø
Troms fylkeskommune

Michelsen, Gry Eva

From: Eva Margareta Forsgren <efor@nve.no>
Sent: torsdag 8. august 2019 14:22
To: Michelsen, Gry Eva
Cc: Balsfjord kommune
Subject: NVEs innspill- Varsel om oppstart av planarbeid, planprogram på høring, forhandling om utbyggingsavtale - Områdeplan for datasenter på Stormoen - Balsfjord kommune

Follow Up Flag: Follow up
Flag Status: Flagged

201600831-5

NVEs innspill- Varsel om oppstart av planarbeid, planprogram på høring, forhandling om utbyggingsavtale - Områdeplan for datasenter på Stormoen - Balsfjord kommune

Vi viser til varsel om oppstart samt til tidligere brev fra NVE om krav til vurdering av grunnforhold datert 18.2.2016.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjon- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven. Forslagstiller har ansvar for at disse interessene blir vurdert i planarbeidet.

Vi kan ikke se at vurdering av grunnforhold er nevnt som tema for utredning. Vurdering av mulig kvikkleirefare skal utføres seinest på siste plannivå. Men erfaring viser at det er ønskelig at det utredes tidligst mulig for å vurdere om planområdet egner seg til den planlagte utbyggingen jf. også vårt tidligere innspill.

NVEs Generell innspill til planoppstart

Flom, erosjon og skred

God arealplanlegging er det viktigste virkemiddelet for å forebygge skader fra flom- erosjon og skred. Plan- og bygningsloven og byggeteknisk forskrift (TEK17) setter tydelige krav til sikkerhet mot flom, erosjon og skred ved planlegging og utbygging. På reguleringsplannivå vil det ofte være behov for en detaljert fagkyndig utredning av faren. Hensyn til klimaendringer skal også vurderes.

Vassdrag- og grunnvannstiltak

Det er store allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann. Tiltak som kan medføre skader eller ulemper for allmenne interesser, kan utløse konsesjonsplikt etter vannressursloven. Hvis det er behov for at NVE gjør en konsesjonspliktutredning av vassdragstiltak i planen, så ber vi om at dette kommer klart frem av oversendelsesbrev. NVE kan avgjøre at reguleringsplan kan erstatte konsesjon, dersom vassdragsinteressene er godt nok ivaretatt i planen.

Energianlegg

Et velfungerende system for produksjon og overføring av energi er avgjørende for samfunnet. Planen må derfor ta hensyn til anlegg som er planlagt eller har konsesjon etter energi- og vassdragslovgivningen. Hvis planen kommer i berøring med energiinteresser, bør berørte energiselskap involveres tidlig.

Ved oppstart av planarbeidet anbefaler vi å bruke følgende veileder og verktøy:

- [NVEs karttjenester](#) viser informasjon om flom- og skredfare, vassdrag og energianlegg.
- [NVEs veileder 2/2017 Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging](#) beskriver hvordan interessene bør ivaretas i planen, slik at en unngår innsigelse.
- [NVEs retningslinje 2/2011 Flaum- og skredfare i arealplanar](#) beskriver hvilke flom- og skredprosesser som kan utgjøre fare, og hvordan disse farene bør utredes og innarbeides i planen.
- [NVEs sjekkliste for reguleringsplan](#) er et nyttig verktøy, for å sikre at alle relevante saksområder er vurdert og godt nok dokumentert.
- Flere nyttige veiledere og verktøy finnes på www.nve.no/arealplan.

Dersom planen berører NVEs saksområder, skal NVE ha tilsendt planen ved offentlig ettersyn.

NVE legger til grunn at kommunen vurderer om planen ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser. I plandokumentene må det gå tydelig fram hvordan de ulike interessene er vurdert og innarbeidet i planen. Alle relevante fagutredninger innen NVEs saksområder må være vedlagt. Vi ber om at alle plandokumenter sendes elektronisk til rn@nve.no.

NVE vil prioritere å gi innspill og uttalelser til reguleringsplaner der det bes om faglig bistand til konkrete problemstillinger. Dette fremgår av [brev til kommunene 29.09.2017 om NVEs bistand og verktøy i arealplanleggingen](#). Vi ber derfor om at det skrives tydelig i oversendelsesbrevet til NVE hva en eventuelt ønsker konkret bistand til i den enkelte saken.

Ta gjerne kontakt på e-post eller telefon ved konkrete spørsmål om NVEs saksområder.

Eva Forsgren

Senioringeniør

Skred- og vassdragsavdeling - Region nord

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Telefon: 09575 eller direkte: 22959616

E-post: efor@nve.no

Web: www.nve.no

Multiconsult Norge AS
Nedre Skøyen vei 2

0276 OSLO

Vår ref.:

19/4937-6

Løpenr.:

47219/19

Saksbehandler:

Yassin Nyang Karoliussen

Tlf. dir.innvalg:

41447258

13.08.2019

Arkiv:

L12 SAKSARKIV

Deres ref.:

10209318-PLAN-BREV-001

Dato:

MELDING OM BEFARING I FORBINDELSE MED VARSLING AV OPPSTART AV PLANARBEID, PLANPROGRAM PÅ HØRING OG FORHANDLING OM UTBYGGINGSAVTALE - OMRÅDEPLAN DATASENTER STORMOEN - BALSFJORD KOMMUNE

Vi viser til brev av 11. 06. 2019.

Det er ikke registrert automatisk freda kulturminner innenfor det foreløpige planområdet, men store deler av det aktuelle området har potensiale for funn av hittil ukjente automatisk freda kulturminner. Før kulturvernmyndighetene ved Troms fylkeskommune kan komme med endelig uttalelse og innspill til videre planarbeid, må vi gjennomføre en undersøkelse jf. kulturminnelovens § 9, med hensikt å avklare om det finnes hittil ukjente automatisk freda kulturminner som vil komme i konflikt med planen.

I henhold til kulturminnelovens §10 er det tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved slike registreringer. Vedlagt budsjett er et maksbudsjett. Skulle vi ikke ha behov for f.eks. prøver til C14 analyser, faller denne kostnaden bort.

På grunn av at deler av området som skal befares er preget av moderne jordbruk, har vi behov for å benytte gravmaskin i forbindelse undersøkelsen. Vi har derfor budsjettet med utgifter til gravemaskin og maskinfører. Kostnadene som er beregnet til dette er omtrentlige, og vil bli korrigert når vi har gjort avtale med entreprenør. Se for øvrig nærmere begrunnelse for valg av undersøkelsesmetode i vedlagte prosjektbeskrivelse, og nærmere beskrivelse av de ulike undersøkelsesmetodene i vedlagte skriv med informasjon om arkeologisk befaring.

Hvis tiltakshaver vil ordne med gravemaskin og maskinfører selv må vi få beskjed om det. Det er blant annet viktig for oss at gravemaskinen som skal benyttes er beltegående, ikke over 12 tonn og bruker grabb med flatt skjær.

Besøksadresse

Strandveien 13

Postadresse

Postboks 6600, 9296 TROMSØ

Telefon

77 78 80 00

Epost mottak

postmottak@tromsfylke.no

Bankgiro

4700 04 00064

Internettadresse

www.tromsfylke.no

Org.nr.

864870732

Vi har også budsjettet med utgifter til leie av portabel arbeidsbrakke med toalett som arkeologene kan benytte under feltarbeidet. Gi oss tilbakemelding hvis tiltakshaver kan stille med egnede fasiliteter som et alternativ til innleid arbeidsbrakke.

Vi ber tiltakshaver om å lese vedlagt skriv med informasjon om arkeologisk befaring. Alle grunneiere og brukere av planområdet må varsles om undersøkelsen av tiltakshaver. Vi ber om å få skriftlig beskjed når dette er gjort.

Vi har kapasitet til å gjennomføre befaringen i løpet av høsten 2019. Dersom det er ønskelig at befaringen skjer i høst ber vi om å få svar med skriftlig aksept så fort som mulig, og senest innen 31.08.2019

For uttalelse om samiske kulturminner viser vi til egen henvendelse fra Sametinget.

Med vennlig hilsen

Anne-Karine Sandmo
fylkeskonservator

Yassin Nyang Karoliussen
Feltleder

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Kopi:

Sámediggi/Sametinget, Ávjovárgeaidnu 50, 9730 KARASJOK
Nordkraft Prosjekt AS, Postboks 55, 8501 NARVIK
Balsfjord kommune, Rådhusgt. 11, 9050 STORSTEINNES

Vedlegg:

Prosjektbeskrivelse – Stormoen datasenter
Budsjett - Stormoen datasenter
Skjema for aksept
Informasjon om arkeologisk befaring

Budsjett arkeologisk registrering

Troms fylkeskommune			
Saksnr.	19/4270	Saksbeh.:	Yassin Nyang Karoliussen
Prosjektnr.	5051		Dato: 05.08.2019
Sted/ gård, kommune	Stormoen, Balsfjord kommune		
Tiltakshaver	Nordkraft prosjekt AS		
Adresse	Postboks 55, 8501 Narvik		

LØNSKOSTNADER		sos.utg.					
<i>timekostnader</i>	timer	à kr	direkte lønn	33 %	sum		
Forarbeid	37,5	kr 285,00	kr 10 688	kr 3 527	kr 14 214		
<i>Delsum</i>	38		kr 10 688	kr 3 527	kr 14 214		
Feltarbeid	112,5	kr 285,00	kr 32 063	kr 10 581	kr 42 643		
	112,5	kr 265,00	kr 29 813	kr 9 838	kr 39 651		
<i>Delsum</i>	225	kr 265,00	kr 61 875	kr 20 419	kr 82 294		
Etterarbeid	75	kr 285,00	kr 21 375	kr 7 054	kr 28 429		
<i>Delsum</i>	75		kr 21 375	kr 7 054	kr 28 429		
Sum lønnskostnader	338		kr 93 938	kr 30 999	kr 124 937		

Indirekte kostnader 60 % av timekostnader **kr 74 962**

DRIFTSKOSTNADER		antall	à kr		
Kost	42	kr 733,00		kr	30 786
Losji	40	kr 1 800,00		kr	72 000
Reiseutlegg	Drivstoff til leiebil			kr	1 000
Leiebil el. tilsvarende	Liebil i tre uker			kr	17 000
Sum reise, kost og losji				kr	120 786
Forbruksmateriell og utstyr	(10 %)			kr	19 990
Sum driftskostnader				kr	140 776

KJØP AV TJENESTER			
Gravemaskin	Maskin + maskinfører i 2 uker inkl. Gr.melding, frakt av rigg o.l	kr	74 250
Annet teknisk utstyr	Spisebrakke i 3 uker	kr	12 000
<i>Delsum</i>		kr	86 250
Naturvitenskapelige analyser			
14C	4 stk a 5000,- pr. stk.	kr	20 000
annet	Artsbestemmelse kr. 775,- (grunnpris) + 325,- pr.stik.	kr	2 075
<i>Delsum naturvitenskap</i>		kr	22 075
Andre konsulenttjenster			
Sum kjøp av tjenester		kr	108 325

Håndtering av funn, prøver og dokumentasjonsmateriale (inntil 10 % av lønnskostnader)
 Norges arktiske universitetsmuseum 10 % kr 12 494

SUM BUDSJETT (maksimum) **kr 461 494**

Regnskap oppsummering arkeologisk registrering

Troms fylkeskommune						
Saksnr.	19/4270	Saksbeh.:	Yassin Nyang Karoliussen			
Prosjektnr.	5051		0	Dato:		
Sted/ gård, kommune	Stormoen, Balsfjord kommune					
Tiltakshaver	Nordkraft prosjekt AS					
Adresse	Postboks 55, 8501 Narvik					
LØNNSKOSTNADER						
timekostnader	timer	sum		sos.utg.		SUM
Forarbeid			kr	-	kr	-
Budsjett	37,5	kr 10 687,50				
Differanse	37,5	kr 10 687,50				
Feltarbeid			kr	-	kr	-
Budsjett	225	kr 61 875,00				
Differanse	225	kr 61 875,00				
Etterarbeid			kr	-	kr	-
Budsjett	75	kr 21 375,00				
Differanse	75	kr 21 375,00				
Sum lønnskostnader	0	kr -	kr	-	kr	-
Budsjett	337,5	kr 93 937,50	kr	30 999	kr	124 937
Differanse	337,5	kr 93 937,50	kr	30 999	kr	124 937
Indirekte kostnader	60 % av timekostnader				kr	-
DRIFTSKOSTNADER						
			Budsjett	Differanse		SUM
Kost		kr	30 786,00	kr 30 786,00		
Losji		kr	72 000,00	kr 72 000,00		
Reiseutlegg		kr	1 000,00	kr 1 000,00		
Leiebil el. tilsvarende		kr	17 000,00	kr 17 000,00		
Sum reise, kost og losji		kr	120 786,00	kr 120 786,00	kr	-
Forbruksmateriell og utstyr	(10 %)				kr	-
Sum driftskostnader					kr	-
KJØP AV TJENESTER						
			Budsjett	Differanse		SUM
Gravemaskin		kr	74 250	kr 74 250		
Annet teknisk utstyr		kr	12 000	kr 12 000		
<i>Delsum</i>		kr	86 250	kr 86 250	kr	-
Naturvitenskapelige analyser	antall		Budsjett	Differanse		
14C		kr	20 000,00	kr 20 000,00		
annet		kr	2 075,00	kr 2 075,00		
<i>Delsum naturvitenskap</i>		kr	22 075,00	kr 22 075,00	kr	-
Andre konsulenttjenester		kr	-	kr -		
Sum kjøp av tjenester					kr	-
Håndtering av funn, prøver og dokumentasjonsmateriale (inntil 10 % av lønnskostnader)						
Norges arktiske universitetsmuseum		kr	12 493,69	kr 12 493,69	kr	-
SUM REGNSKAP		kr	461 494	kr 461 494	kr	-

Budsjett arkeologisk registrering

Saksnr.	19/4270	Saksbeh.:	Yassin Nyang Karoliussen
Prosjektnr.	5150		Dato: 05.08.2019
Sted/ gård, kommune	Stormoen, Balsfjord kommune		
Tiltakshaver	Nordkraft Prosjekt AS		
Adresse			

TIMEKOSTNADER					
	timer		à kr		sum
Forarbeid		kr	833	kr	-
Feltarbeid u/overnatting		kr	833	kr	-
Feltarbeid m/overnatting		kr	1 111	kr	-
Etterarbeid		kr	833	kr	-
Sum timekostnader	0			kr	-

REISEUTGIFTER		
Reiseutlegg		
Leiebil el. tilsvarende		
Sum reiseutgifter		kr -

KJØP AV TJENESTER		
Gravemaskin		
Annet teknisk utstyr		
<i>Delsum</i>		<i>kr -</i>
Naturvitenskapelige analyser		
14C		
annet		
<i>Delsum naturvitenskap</i>		<i>kr -</i>
Andre konsulenttenester		
Sum kjøp av tjenester		kr -

Håndtering av funn, prøver og dokumentasjonsmateriale (inntil 10 % av lønnskostnader)		
		kr -

SUM BUDSJETT (maksimum)	kr -
--------------------------------	-------------

Regnskap oppsummering arkeologisk registrering

0						
Saksnr.	19/4270	Saksbeh.:	Yassin Nyang Karoliussen			
Prosjektnr.	5150		0	Dato:		
Sted/ gård, kommune	Stormoen, Balsfjord kommune					
Tiltakshaver	Nordkraft Prosjekt AS					
Adresse	0					
TIMEKOSTNADER						
		timer		à kr		SUM
Forarbeid		[]	kr	833	kr	-
	Budsjett	0		kr	-	
<i>Differanse</i>		0		kr	-	
Feltarbeid		[]	kr	833	kr	-
	Budsjett	[]	kr	1 111	kr	-
<i>Differanse</i>		0		kr	-	
Etterarbeid		[]	kr	833	kr	-
	Budsjett	0		kr	-	
<i>Differanse</i>		0		kr	-	
Sum timekostnader		0			kr	-
	Budsjett	0		kr	-	
<i>Differanse</i>		0		kr	-	
REISEUTGIFTER						
			Budsjett	Differanse		SUM
Reiseutlegg	[]	kr	-	kr	-	[]
Leiebil el. tilsvarende	[]	kr	-	kr	-	[]
Sum reiseutgifter		kr	-	kr	-	kr
KJØP AV TJENESTER						
			Budsjett	Differanse		SUM
Gravemaskin		kr	-	kr	-	[]
Annet teknisk utstyr		kr	-	kr	-	[]
<i>Delsum</i>		kr	-	kr	-	kr
Naturvitenskapelige analyser	antall		Budsjett	Differanse		
14C	[]	kr	-	kr	-	[]
annet	[]	kr	-	kr	-	[]
<i>Delsum naturvitenskap</i>		kr	-	kr	-	kr
Andre konsulenttenester		kr	-	kr	-	[]
Sum kjøp av tjenester						kr
			Budsjett	Differanse		
Håndtering av funn, prøver og dokumentasjonsmateriale (inntil 10 % av lønnskostnader)			kr	-	kr	-
0	[]	kr	-	kr	-	kr
SUM REGNSKAP		kr	-	kr	-	kr

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuohkan

Arkeologiske registreringer

Informasjon til tiltakshavere, grunneiere og/eller/forpaktere

Kulturminneundersøkelser jf. § 9, kulturminneloven

Kulturetaten, avd. for kulturarv ved Troms fylkeskommune er førsteinstans og den regionale kulturminnemyndigheten i Troms. Etter å ha mottatt et varsel om et planlagt tiltak eller en arealplan, gjør fylkeskommunen en faglig vurdering om tiltaket/planen kan komme i konflikt med kjente og ukjente automatisk freda kulturminner.

I forbindelse med utarbeiding av reguleringsplan vurderer vi om potensialet for å finne spor etter tidligere bosetning og aktivitet er tilstede og om det må foretas arkeologiske registreringer innenfor det berørte området. Dette gjøres for å avklare om det befinner seg automatisk freda kulturminner innenfor planområdet som må tas hensyn til i det videre planarbeidet, og er et nødvendig og lovhjemlet ledd i prosessen før utbygging kan finne sted, jf. undersøkelsesplikten i kulturminnelovens § 9,1. ledd.

Årsaken til at området vurderes som interessant for slike registreringer, er blant annet at det innenfor planområdet/i planområdets nærområde tidligere kan være registrert flere kjente automatisk freda kulturminner (kulturminner fra før 1537 og samiske kulturminner fra før 1917). Det kan også være at topografien i landskapet øker potensialet for funn av f.eks. steinalderboplasser. Erfaringsmessig kan det da også befinne seg flere automatisk freda kulturminner i form av bosetnings- og aktivitetsspor fra stein-, bronse- (tidlig metalltid), jernalder- og middelalder, under dagens markoverflate innenfor området.

Fylkeskommunenes registreringer er som nevnt hjemlet i Lov om kulturminner. Dette betyr at enhver tiltakshaver vil måtte gi fylkeskommunen anledning til å foreta disse undersøkelsene før utbygging kan finne sted (jf. Kulturminnelovens § 10). Loven bestemmer også at det er tiltakshaver som må bekoste dette arbeidet. Det er Troms fylkeskommune, avd. for kulturarv, som står for registreringene. Arbeidet utføres etter at vi har mottatt aksept på budsjett og grunneiere og brukere er varslet om undersøkelsene.

Undersøkelsesmetoder

Troms fylkeskommune bruker i hovedsak tre ulike metoder for å gjennomføre de arkeologiske registreringene:

Overflater registrering

Ved overflatesøk blir det gjort en systematisk gjennomgang av området for å finne freda kulturminner som er synlige på markoverflaten. Vi ser etter strukturer i terrenget som kan være spor etter eldre bosetning og aktivitet som kan være automatisk freda. Overflatesøk kan også være et ledd i planleggingen av registrering med sjakting og/eller prøvestikking. Eksempel på synlige kulturminner er gravrøyser, tufter, helleristninger, gårdshauger, kullgroper, vegfar, hellegroper og fangstanlegg.

Bildene viser innmåling av fangstgrop (Breivikeidet) og dokumentasjon av gravrøys (Bjarkøy).
Foto: Troms fylkeskommune, Sunniva Bystad og Laura Bunse.

Prøvestikking

Prøvestikking er en arkeologisk metode som i hovedsak benyttes for å påvise steinalderlokaliteter. Et prøvestikk er et ca. 50 x 50 cm stort hull som graves med spade ned til antatt steril undergrunn. Massene blir vannsådet i 4 mm nettingsåld slik at funn i form av redskaper, avfall etter redskapsproduksjon, brente bein, kull osv. blir synlige i sådet.

Avstand mellom prøvestikkene vil variere, blant annet ut fra topografiske forhold, forhistoriske strandlinjekurver og antatt potensiale. Prøvestikkene gjenfylles etter endt undersøkelse.

Foto: NIKU, Vibeke Martens

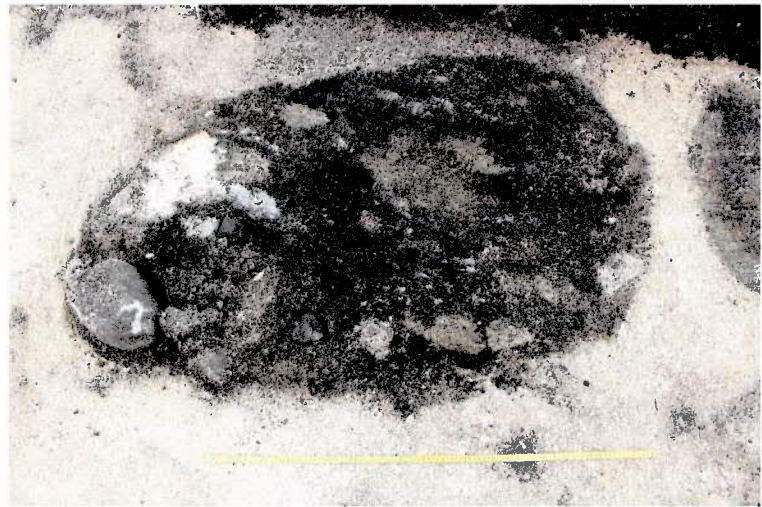
Foto: Troms fylkeskommune, Ragnhild Myrstad

Bilde til venstre viser arkeologer som tar prøvestikk. Bilde til høyre viser et åpnet prøvestikk med funn!

Maskinell søkesjaktning

Maskinell søkesjaktning brukes for å påvise automatisk freda kulturminner under dagens markoverflate. Metoden går ut på at man fjerner nyere pløyselag med gravemaskin for å undersøke om man kan finne kulturlag etter eldre aktivitet under dette. Metoden benyttes hovedsakelig i dyrka mark og beitemark, og innebærer at det graves 3-4 m brede sjakter med gravemaskin. Sjaktene legges ofte med ca. 12 m mellomrom innenfor planområdet/anleggsområdet. Mellomrommet mellom sjaktene kan imidlertid variere noe etter størrelse på planområdet, terrengforhold og lignende. Der planområdet utgjør smale korridorer, 5-15 m bredde (f.eks. i forbindelse med gang- og sykkelvei og VA-ledninger), er det mulig sjaktene blir lagt med korte mellomrom i planområdets lengderetning. Vi graver ned til fast bakke/ undergrunn. Oftest vil dette si 30-40 cm. I enkelte tilfeller er det imidlertid behov for å gå dypere, ved f. eks. påfylte masser, i tilfeller der det er eldre dyrkingsjord under dagens matjord eller i områder der det finnes flygesand.

Etter at maskinen har fjernet jordlagene, blir området rensert opp for hånd for å avklare om det finnes spor etter forhistorisk aktivitet. Slike spor, kalt strukturer, kan for eksempel være stolpehull, vegggrøfter, gravrøys, ildsteder, kokegrop, kulturlag og spor etter forhistorisk jordbruk som ardspon og dyrkningslag.

Bilde til venstre er fra Rødskjær i Harstad kommune, og viser en sjakt gravd med maskin. Bilde til høyre er fra samme sted og viser en kokegrop som er ca. 1500 år avdekket i en gravd sjakt. Foto: Troms fylkeskommune, Mikael Cerbing

De delene av utbygningsplanene som eventuelt består av dyrka mark/ rydda beitemark eller brakkmark vil som oftest bli undersøkt med maskinell søkesjaktning og eventuelt også med manuell prøvestikking.

Vi benytter oss av gravemaskin i størrelsesorden 14 tonn og med flatt skjær. I forbindelse med dette arbeidet vil det så langt mulig bli tatt hensyn til eventuelle nyere dreneringsgrøfter i området. Dersom det oppstår skade på disse vil de søkes reparert så fort det lar seg gjøre, og før sjaktene legges igjen. Hovedregelen er at matjorda blir lagt tilbake i sjaktene når hele undersøkelsen er ferdig.

Tiltakshaver må sørge for å fjerne hinder og sikre at vi får tilgang til de aktuelle undersøkelsesområdene når vi skal gjøre undersøkelsene. Vi vil selvfølgelig forsøke å gjøre minst mulig skade på gårdsveger og marker i forbindelse med registreringsarbeidet. Derfor ber om å få tilbakemelding om det er ønskelig at vi skal bruke en bestemt trasé for å komme til undersøkelsesområdet.

Alle spørsmål og krav om erstatning for tapt eller redusert avling, gjensåing, opparbeiding, ~~utisiktel skade~~ på eldre veite/drenering etc. skal rettes til og avtales direkte med tiltakshaver.

Hvis det går dyr på beite i områder som skal undersøkes, ber vi om at disse gjerdes inn eller flyttes i perioden registreringen pågår på det aktuelle området. Dette er både av hensyn til dyras sikkerhet, men også for å unngå at det gjøres skade på automatisk freda kulturminner.

Dersom det omsøkte området leies ut/brukes av andre, er det svært viktig at forpakter så tidlig som mulig blir informert om tidspunkt for og omfang av registreringene.

Troms fylkeskommune har først anledning til å foreta dette arbeidet når grunneier, ev. forpakter er varslet (jf. Kulturminneloven § 11). Vi vil med dette be tiltakshaver varsle grunneier og brukere, og vi ber om å få en skriftlig tilbakemelding når dette er gjort. Registreringsarbeidet vil finne sted i feltsesongen 2019 som starter i mai/juni og så lenge værforholdene tillater det, vanligvis ut oktober.

Dersom grunneier/forpakter har noen merknader eller ønsker om tidspunkt for gjennomføringen av når undersøkelse skal skje, ber vi om tilbakemelding så raskt som mulig. Merknaden skal sendes til tiltakshaver og videreformidles til Troms Fylkeskommune, avd. for kulturarv, ved ansvarlig saksbehandler.

KML § 4 -Automatisk fredet

Alle faste kulturminner fra før år 1537 er automatisk fredet etter kulturminneloven § 4 første ledd. Som en ekstra beskyttelse har alle automatisk fredede kulturminner en sikringssone på minimum 5 meter i alle retninger rundt det fredede objektet. Dette følger av kulturminneloven § 6.

KML § 9 – Undersøkelsesplikt

"Ved planlegging av offentlige og større private tiltak plikter den ansvarlige leder eller det ansvarlige forvaltningsorgan å undersøke om tiltaket vil virke inn på automatisk fredete kulturminner på en måte som nevnt i § 3 første ledd, jf. § 8 første ledd.

Undersøkelsen kan foregå ved at planen for tiltaket sendes vedkommende myndighet etter loven her, som skal avgjøre uttalelse innen 3 måneder. Departementet kan gi pålegg om dette. Finner vedkommende myndighet at tiltaket berører automatisk fredete kulturminne på en måte som nevnt i § 3 første ledd, har den rett til å kreve ytterligere frist på inntil 1 måned for å fastslå på hvilken måte tiltaket eventuelt kan fremmes eller foreta de nødvendige skritt for å undersøke, eventuelt frigjøre kulturminnet. Fristen kan forlenges av departementet. Så lenge fristene løper kan tiltaket ikke iverksettes.

Bestemmelsene i første og annet ledd får tilsvarende anvendelse ved utarbeiding av reguleringsplan og bebyggelsesplan."

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuohtkan

Postboks 6600, 9296 Tromsø, e-post: postmottak@tromsfylke.no

17 SEPT. 2020

Nordkraft AS

8501 NARVIK

Deres ref.

Vår ref.

20/20293-1

Saksbehandler

Ragnhild Myrstad

Dato

09.09.2020

Uttalelse om kulturminner, resultat av feltarbeid, Stormoen datasenter, Balsfjord kommune

Vi viser til varsel om oppstart av områdeplan for datasenter på Stormoen Balsfjord kommune 11.06.19.

Vi meldte befaringsplanen 13.08.10 og mottok aksept for budsjett 17.09.20 i brev fra Nordkraft prosjekt AS v/Dag-Arne Wensel.

Vi har nå vært på befaringsplanen i området. Feltarbeidet besto både av visuell befaringsplan, flateavdekking og prøvestikking. Det ble ikke registrert automatisk freda kulturminner som vi har ansvar for innenfor det freda området. Det ble registrert en del strukturer som vi vurderer som krigsminner fra 2.verdenskrig og rester etter ei løse fra nyere tid innenfor planområdet. Krigsminnene består av områder hvor det tydelig har stått bygninger og strukturer tilknyttet disse.

Kulturminner fra andre verdenskrig

I 2020 er det 75 år siden andre verdenskrig tok slutt. Mange av de fysiske sporene fra andre verdenskrig er forsvunnet, eller er i ferd med å forsvinne. Det gjør det desto viktigere å ta vare på de gjenværende kulturminnene fra krigen. Noen krigsminner er fredet av Riksantikvaren. De aller fleste krigsminner er likevel ikke fredet, men kan bevares på andre måter, for eksempel gjennom plan- og bygningsloven og kommunale kulturminneplaner.

Kulturminner fra andre verdenskrig er viktige for forståelsen av hva de som levde i Norge under andre verdenskrig opplevde. Kulturminnene bidrar til at fortellingen holdes levende og ikke blir glemt. Flere kulturminner fra, eller med tilknytning til, andre verdenskrig er fredet av Riksantikvaren som f.eks. krigshistorisk landskap i Narvikfjellene.

Innspill:

Postadresse

Fylkeshuset, pb 701, 9800 Vadsø

E-post

postmottak@tffk.no

Besøksadresse

Besøksadresse

Tffk.no

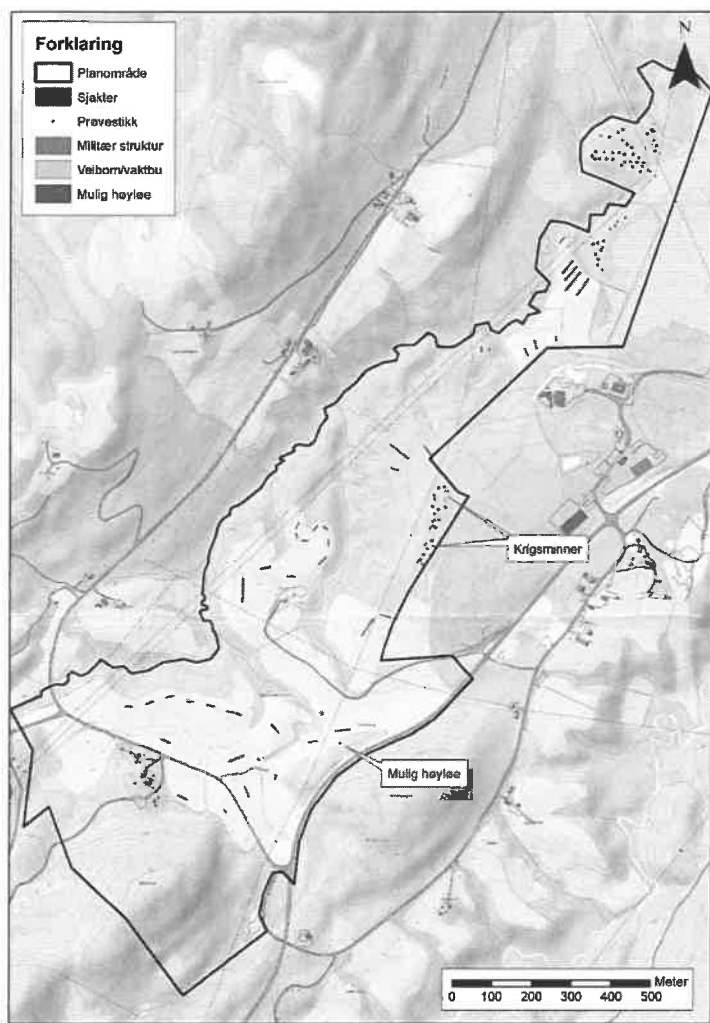
Telefon

77 75 50 00

Org.nr

922420866

1. Vi vil oppfordre tiltakshaver til å regulere krigsminnene som ble registrert innenfor planområdet til hensynssone c) i reguleringsplanen med bestemmelser knytta til som gjør at kulturminnene fra 2.verdenskrig blir ivare tatt for ettertida. Vi har målt inn krigsminnene og kan ettersende kartfiler hvis det er ønskelig.
2. Hvis det skulle komme frem spor etter automatisk freda kulturminner under arbeid, må arbeide stoppes og kulturvernmyndighetene må kontaktes umiddelbart.

Illustrasjon 1) Kart som viser krigsminnene omtrent midt i planområdet. Kart: TFFK, seksjon for kulturarv.

Vedlagt følger rapport fra feltarbeidet. Regning for befaringen vil bli ettersendt.

Med hilsen

Anne-Karine Sandmo
Fylkeskonservator

Ragnhild Myrstad
Konservator/arkeolog

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Vedlegg:

Befaringsrapport_Balsfjord_x-x_19-4937_Stormoen_2020_VidarBenonisenAndersNilsen.docx

Mottakere:

Nordkraft AS

Kopi til:

BALSFJORD KOMMUNE

Sametinget

b 00

\\s1p035110p03100v\00\0-0000-acs11-csaa\data\113\3

Vertical text on the left margin, possibly a page number or reference.

Vertical text on the right margin, possibly a page number or reference.

STORMOEN DATASENTER, BALSFJORD KOMMUNE

SAKSNR	19-4937	ØK-	
--------	---------	-----	--

KOMMUNE	BALSFJORD	STED	STORMOEN	GNR/BNR	
---------	-----------	------	----------	---------	--

ANGÅENDE	§ 9-UNDERSØKELSER, OMRÅDEPLAN FOR DATASENTER, STORMOEN, BALSFJORD
----------	---

OPPDRAG	ARKEOLOGISK REGISTRERING	REGISTRERINGSDATO	20.07.-07.08.2020
---------	--------------------------	-------------------	-------------------

NY REGISTRERING AV ARKEOLOGISK LOKALITET	NEI
--	-----

INNBERETNING	VIDAR BENONISEN	INNBERETNINGSDATO	13.08.2020
--------------	-----------------	-------------------	------------

INNHold

FIGURLISTE.....	1
1. BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN.....	2
1.1 Deltakere.....	2
1.2 Sammendrag.....	2
2. METODE OG DOKUMENTASJON.....	2
3. UNDERSØKELSESMRÅDET.....	2
4. TIDLIGERE REGISTRERTE KULTURMINNER.....	5
5. GJENNOMGANG AV UNDERSØKELSEN.....	5
6. OPPSUMMERING.....	6

FIGURLISTE

Figur 1. Lokalisering.....	3
Figur 2. Undersøkellesområdet.....	4
Figur 3. Tørrmur.....	6
Figur 4. En av de større strukturene fra 2. verdenskrig.....	7
Figur 5. Grop etter mulig port/avsperring?.....	7
Figur 6. Typisk undergrunn.....	8
Figur 7. Sjakt like nord for fabrikkannlegget.....	8
Figur 8. Dreneringsgrøft av tre.....	9

1. BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN

I perioden 20.07.-07.08.2020 ble det i regi av Troms og Finnmark fylkeskommune, seksjon for Kulturarv, gjort §9-undersøkelser på Stormoen i Balsfjord kommune, i forbindelse med oppstart av områdeplan for datasenter Stormoen.

1.1 Deltakere

Feltarbeidet ble gjennomført av Vidar Benonisen og Anders Nilsen.

1.2 Sammendrag

Det ble registrert seks strukturer innenfor planområdet som sannsynligvis er fra 2 verdenskrig, samt restene etter en tørrmur av ukjent alder. Ingen automatisk fredede kulturminner ble påvist.

2. METODE OG DOKUMENTASJON

Den metodiske fremgangsmåten som ble benyttet på prosjektet var såkalt visuell overflateregistrering, prøvestikking og maskinell sjakting. Førstnevnte går ut på at området undersøkes for kulturminner og spor etter fortidig aktivitet som er synlige på markoverflaten. På den måten får man også et overblikk over terrenget og landskapet for øvrig slik at det kan gjøres vurderinger og prioriteringer i forhold til videre undersøkelser ved hjelp av andre metoder.

Prøvestikking går ut på å dokumentere kulturminner som ligger skjult under bakken. Metoden brukes i hovedsak for å finne boplasser fra steinalder og tidlig metalltid, men også kulturlag fra yngre perioder kan påvises på denne måten. I det utvalgte området blir det gravd prøvestikk med spade i firkanter på ca. 40 x 40 cm og ned til steril undergrunn. Massene blir såldet og sett gjennom for redskaper, avfall fra redskapsproduksjon, keramikk og lignende.

Maskinell sjakting brukes hovedsakelig på dyrka mark og går ut på å fjerne torv og omrotede toppjordslag ved hjelp av gravemaskin. Ved å fjerne disse øvre lagene vil eventuelle spor etter fortidig aktivitet og bosetting i form av bl.a. sammenhengende kulturlag og enkelte strukturer bli synlige. Sistnevnte kan blant annet omfatte kokegroper, ildsteder og stolpehull. Siden formålet med denne metoden er å få et representativt bilde av området, skal sjaktene helst avdekke minst 10 – 15 % av planarealet. Sjaktene er som regel mellom 2 – 4 m brede og legges med 5 – 20 m avstand. I praksis vil lengde og antall variere alt etter terreng, størrelsen på undersøkelsesområdet og tilgjengelig tid.

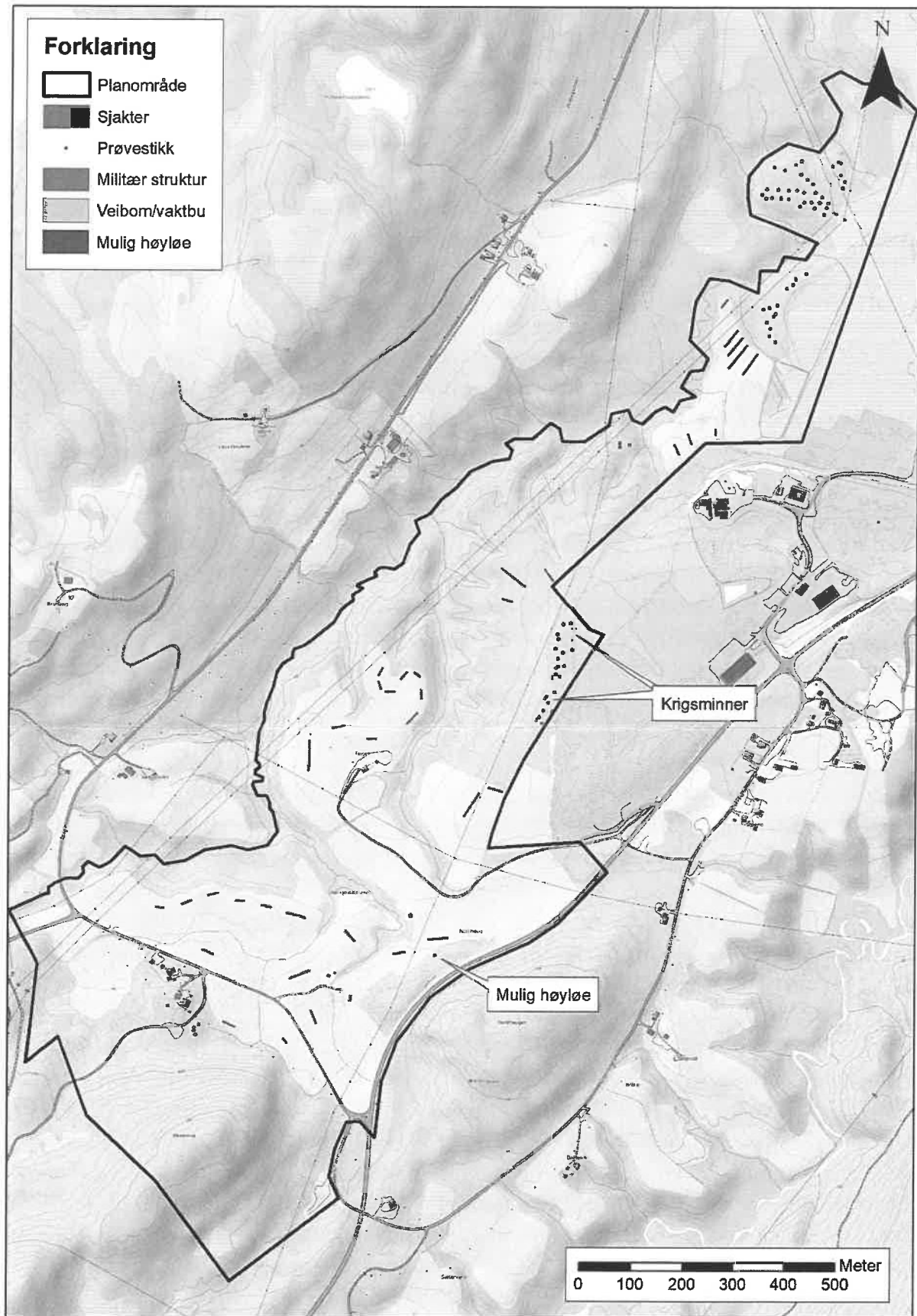
Den digitale dokumentasjonen i felt ble gjort på en Trimble GeoExplorer 6000 GeoXH 3.5G med programvaren ArcPad, og alle fotografier ble tatt med et Canon EOS 700D.

3. UNDERSØKELSESOMRÅDET

Stormoen ligger i Balsfjord kommune innerst i den ca. 50 km lange Balsfjorden. Selve planarealet ligger ovenfor Sørkjosen og strekker seg oppover fra Stormyra i nord til Øksreva i sør. I vest- og nordvest avgrenses undersøkelsesområdet av Kjoselva, og i øst- og sørøst går plangrensa langs Stormyra, søppelanlegget, masseuttaket og Nordhaugen. Terrenget innenfor undersøkelsesområdet består av større oppdyrkede gressmarker, gjengrodde myrområder og skogkledte partier adskilt av relativt dype og ujevnt eroderte elvedaler (Figur 1 og 2).

Figur 1. Lokalisering.

Figur 2. Undersøkesområdet (zoom dokumentet for å se detaljer).

4 TIDLIGERE REGISTRERTE KULTURMINNER

Det finnes ingen registrerte førreformatoriske kulturminner i umiddelbar nærhet til planområdet på Stormoen. Området sørover langs E6 mot Heia og rundt triangelet Sagelvatnet – Takvatnet - Storvatnet er dominert av samiske lokaliteter og kulturminner (eldre enn 100 år). Også nord for planområdet, ved Sørkjosen/Storsteinnes og i Nordkjosbotn finnes et antall samiske kulturminner. Det nærmeste området med steinalderfunn i selve Balsfjorden finnes på østsida av fjorden ved Tennes, hvor det også finnes helleristninger datert til steinalder.

5. GJENNOMGANG AV UNDERSØKELSEN

Det ble registrert svært få strukturer under overflatebefaringa av planområdet. En av disse er restene etter en meget grovt bygd tørrmur på vestsida av Nordhaugen like ved veien (Figur 3). Dette har antakelig vært en høyløe som har vært i bruk på den tida da det var seterdrift på stedet. Dateringa er usikker, men ifølge lokale informanter er den neppe eldre enn 100 år.

Det ble videre funnet tre store og tre mindre strukturer i det skogkledte området like nord og nordvest for masseuttaket på Stormoen. De tre største hadde en rektangulær form (ca. 8 x 4 meter) og var delvis nedgravde langs kanten av den vestvendte skråninga mot elva nedenfor. Det skal ha vært et tysk ammunisjonslager fra 2. verdenskrig på stedet hvor masseuttaket ligger i dag, og det er grunn til å anta at disse strukturene er grunnplanet til fjernede bygninger som har vært satt opp i forbindelse med beskyttelsen av dette lageret (Figur 4). De minste strukturene er kvadratiske (ca. 2,5 x 2,5 meter) og ligger langs en gammel vei som går gjennom området. Disse ble også registrert i 2019 av Sametinget og beskrives som skyttergrav samt groper etter mulig port/avsperring (Figur 5).

Gjennomføringa av den maskinelle flateavdekkinga ble vanskeliggjort pga. store nedbørsmengder i tida rett før oppstart. Da vi etter planen skulle sette i gang med sjaktninga gjenstod derfor mye av slåtta, og det var kun enkelte marker på Teigen som var klare. Progresjonen ble derfor til dels styrt av hvilke områder som var tilgjengelige, noe som innebar flere tidkrevende flyttinger av gravemaskinen frem og tilbake i planområdet. Dette, i tillegg til arealenes størrelse, nødvendiggjorde prioriteringer med hensyn til antall og plassering av sjaktene. I de høyereliggende partiene av planområdet valgte vi fortrinnsvis å plassere sjaktene ovenfor og langs sjøvendte terrasser, og gjennom konturer i terrenget som kunne antyde mulige overpløyde hauger/forsenkinger.

Undergrunnen i sjakteområdene var svært homogen, og bestod i all hovedsak av pløyde jordmasser etterfulgt av kompakt leire, tidvis med noe silt (Figur 6). Dette gjaldt fra de øvre partiene sør for Åsveien (ca. 75 moh.), slåttemarkene rundt Teigen (ca. 60 moh.), og ned til marka sørvest for Stormyra (ca. 30 moh.). Leirelaget lå ca. 20-50 cm under gresstorv/pløyd matjord. Vi gjorde forsøk på å grave oss gjennom leira enkelte steder uten at andre løsmasser ble påtruffet. Vi anså derfor leirelaget som steril undergrunn. Det ble imidlertid observert grå sand og brun grus nordvest for grustaket, på 36/4 rundt 60 moh., samt i sjaktene satt like nord for Norsk Proteins fabrikanlegg (Figur 7). Ved Åsveien i sør var det også noe brun grus direkte under pløyselaget i de midtre delene.

Det var usedvanlig få aktivitetsspor å finne i de 37 større og mindre sjaktene som ble gravd. Ved Teigen fant vi ei moderne skje, i tillegg til et par fragmenter av moderne keramikk. Det fantes ellers ingenting

i planområdet som antydte aktivitet før 1900-tallet, f. eks. i form av potteskår eller kull. Vi påtraff dessuten flere dreneringsgrøfter med teglrør, perforerte drensrør i plast, samt trelagte grøfter (Figur 8). Enkelte sjakter måtte videre avbrytes pga. langsgående eller rekkelagte tverrgående dreneringsgrøfter.

Det ofte kuperte og meget fuktige terrenget utenfor de oppdyrkede gressmarkene, samt den generelt svært kompakte «leire-undergrunnen» i det meste av planområdet, gjorde det også utfordrende å finne velegnede områder for prøvestikking. I det skogkledte partiet langs ytterkanten av den avsatte morenen som utgjør masseuttaket på Stormoen (hvor de antatte krigsminnene ble registrert) var det imidlertid veldrenerte sand- og grusmasser som lot seg undersøke med spade og såld. Her ble det gravd i alt 20 prøvestikk i en høyde på ca. 70 moh. Videre ble det gravd 3 prøvestikk på en liten skogkledt flate ca. 40 moh. like vest for det nordligste sjakteområdet. Avslutningsvis ble det satt 46 prøvestikk ca. 30 moh. på to partier langs vestsida av Stormyra nord i planområdet. Undergrunnen hadde podsolprofil med torv direkte ovenpå lys grå sand, og med rustbrun løs sand og grus nederst. I utgangspunktet hadde vi sett for oss å grave enda flere prøvestikk nærmere myra, men den gradvise økninga i torvtykkelse og fuktighet etter hvert som vi beveget oss østover gjorde dette umulig. I alt ble det gravd 69 prøvestikk på Stormoen. Ingen funn ble gjort.

6. OPPSUMMERING

Det ble ikke påvist noen automatisk fredede kulturminner i de 69 prøvestikkene og 37 sjaktene som ble gravd innenfor planområdet. De eneste eldre strukturer som ble funnet under overflatebefaringa var restene av en tørrmur fra det som trolig har vært en høyløe, samt seks strukturer med usikker funksjon som sannsynligvis kan relateres til tysk tilstedeværelse under 2. verdenskrig.

Figur 3. Tørrmur.

Figur 4. En av de større strukturene fra 2. verdenskrig..

Figur 5. Grop etter mulig port/avsperring?

Figur 6. Typisk undergrunn.

Figur 7. Sjakt like nord for fabrikkanlegget.

Figur 8. Dreneringsgrøft av tre.

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmarkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

02.09.2019

Vår ref:

2019/8142

Deres dato:

12.06.19

Deres ref:

e-post

Multiconsult
Postboks 2274
9269 TROMSØ

Saksbehandler, innvalgstelefon
Oddvar Brenna, 77642174

Områdeplan datasenter Stormoen i Balsfjord kommune - Fylkesmannens innspill.

Fylkesmannen i Troms viser til nevnte varsel om oppstart av arbeidet med en område-reguleringsplan for et datasenter på Stormoen i Balsfjord kommune.

Ifølge varselet skal planen legge til rette for etablering av et datasenter med tilhørende administrasjonsbygg og ny trafo. Videre vil planen i tillegg åpne for annen kraftkrevende industri samt et massetak. Planforslaget er delvis i tråd med kommuneplanen. Planområdet er på ca. 1080 da.

I varselet opplyses det at tiltakshaver er Nordkraft Prosjekt AS og forslagstiller er Multiconsult Norge AS. Det er kun kommunen som kan fremme områdereguleringsplaner. Private kan utarbeide detaljreguleringsplaner. Balsfjord kommune, som planmyndighet, må klargjøre valg av plantype slik at det klart går fram hvilke ansvarsforhold det er mellom kommunen og tiltakshaver. Dette er et sentralt punkt for den videre planprosessen. Valg av plantype er ikke avgjørende for våre kommentarer om berørte interesser og krav om KU.

Tiltakshaver konkluderer med at tiltaket utløser krav om konsekvensutredning og tiltakshaver har utarbeidet planprogram med relevante utredningstema og sektorinteresser. Fylkesmannen er enig i krav om konsekvensutredning utløses, jfr kap 1.3 *Krav om konsekvensutredning*.

Forslaget til planprogram viser til det pågående arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel for Balsfjord kommune. Kommunen har i dette arbeidet konsekvensutredet ulike fremtidige utbyggingsområder, og det er derfor samlet en del fakta om arealer som kan benyttes i konsekvensutredningen også for denne planen.

En revidert kommuneplanens arealdel er ikke sendt på høring eller vedtatt av kommunen. Ulike sektormyndigheter har ikke tatt stilling til nye arealformål, kvaliteten og representativitet av ulike utredningstema eller mulige bestemmelser. Kommunen eller private tiltakshavere kan derfor ikke ta utgangspunkt i et planutkast som grunnlag for nye reguleringsplaner. Foreliggende forslag til en områderegulering for et datasenter på Stormoen, må derfor ta utgangspunkt i gjeldene

kommuneplan i sin tilnærming til KU-kravet. Her er store deler av det forslåtte planområdet avsatt som LNFR.

Den foreliggende planstatus medfører at sentrale tema som landbruk, reindrift, naturmiljø, grunnforhold og vannmiljø skal konsekvensutredes. Planprogrammet må derfor justeres med våre vilkår, dvs fra konsekvensvurdering til konsekvensutredning. Planprogrammet er dekkende for de mest sentrale interessene, og er slik sett også dekkende for Fylkesmannens fagområder, jfr kapittel 7.8 *Utredningstema* i vedlagte rapport fra Multiconsult. Fylkesmannen har ingen kommentarer til valg av metodikk, jfr kap 7.7 *Metodikk*.

Medvirkning er sentralt i større planprosesser, og Fylkesmannen anbefaler at det videre arbeidet med planen sikrer medvirkning fra berørte parter, for eksempel grunneiere og det berørte reinbeitedistriktet. Tiltakshaver bør utarbeide et mer bindende og konkret opplegg for medvirkning, jfr 7.9 *Medvirkning*.

Landbruksinteressene og reindriftsinteressene er tungt representert i planområdet, og i utgangspunktet kan det være grunnlag for å reise innsigelse til den foreslåtte arealbruken på foreliggende grunnlag. Nedbygging av driftsarealer med påfølgende negative endringer i driftsvilkårene i både jordbruk og reindrift, vil være et sentralt moment i våre vurderinger. Balsfjord kommune er en svært viktig landbrukskommune i Nord-Norge, og det må forventes at jordvern forfektes restriktivt fra Fylkesmannen.

Avhengig av formål, kan også hensynet til støy og forurensing utløse krav om konsekvensutredning. Kommunen og tiltakshaver bør derfor avklare plassering av ulike formål, og vurdere om plasseringen utløser krav om konsekvensutredning. På det foreliggende plangrunnlaget er det vanskelig å vurdere situasjonen konkret for disse hensynene.

Våre vurderingen kan endres etter en konsekvensutredning, hvor blant annet vekt og omfang av andre samfunnsinteresser må veies mot berørte miljø-, landbruk- og reindriftsinteresser. Fylkesmannen ber om at grensesnitt og samhandling med andre planer i området omtales når næringsutvikling på Stormoen skal beskrives, jfr. søppeldeponiet og sementvarefabrikken. En samlet vurdering av konsekvenser ved en utbygging av hele Stormoenområdet vil være sentral for vår endelige vurdering.

Dette er en plan med mange komplekse problemstillinger, og Fylkesmannen vil derfor anbefale at planen legges fram i Planforum før den legges ut til offentlig ettersyn. Kommunen og tiltakshaver bør vurdere om det er behov for egne særmøter med parter eller berørte fagmyndigheter i tillegg.

Planen skal håndteres i henhold til Samordningsrutinene hvor Fylkesmannen skal samordne uttalelser fra regionale statsetater og eventuelt avkjære innsigelser på gitt vilkår.

Fylkesmannen stiller seg til rådighet for spørsmål og drøftinger i det videre arbeidet med planen.

Med hilsen

Hans Kristian Rønningen (e.f.)
Leder planseksjonen

Oddvar Brenna
fagkoordinator for areal

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Balsfjord kommune Rådhusgata 11 9050 STORSTEINNES
Troms fylkeskommune Postboks 3374 9276 TROMSØ

Michelsen, Gry Eva

From: Mauken Tromsdalen Reinbeitedistrikt <mauken-tromsdalenrbd@outlook.com>
Sent: mandag 1. juli 2019 14:10
To: Michelsen, Gry Eva
Subject: Sv: Henvendelse ang. beiteområde og flyttlei på Stormoen, Balsfjord kommune

HEI

Reinbeitedistriktet har på sitt styremøte hatt denne saken til behandling, og gjort følgende vedtak:

«27/19 – Områdeplan datasenter, Stormoen, Balsfjord kommune

Vedtak: Planområdet må forminskes noe, for å imøtekomme reindriftens behov.

Med hilsen

Karen Anette Anti

Fra: Gry.Michelsen@multiconsult.no <Gry.Michelsen@multiconsult.no>
Sendt: onsdag 12. juni 2019 02.33
Til: mauken-tromsdalenrbd@outlook.com
Emne: RE: Henvendelse ang. beiteområde og flyttlei på Stormoen, Balsfjord kommune

Hei
Sender herved varsel om oppstart av planarbeid, planprogram på høring og oppstart av forhandling om utbyggingsavtale.

Jeg har fått oppgitt to adresser fra Balsfjord kommune, varselet er nå sendt til begge.

Mvh
Gry Eva Michelsen
Arealplanlegger Arealplan og utredning, Forretningsenhet Nord

(+47) 95 81 45 18 | gry.michelsen@multiconsult.no | Tromsø
www.multiconsult.no

Multiconsult

From: Mauken Tromsdalen Reinbeitedistrikt [mailto:mauken-tromsdalenrbd@outlook.com]
Sent: tirsdag 11. juni 2019 11:26
To: Michelsen, Gry Eva <Gry.Michelsen@multiconsult.no>
Subject: Sv: Henvendelse ang. beiteområde og flyttlei på Stormoen, Balsfjord kommune

HEI

Akkurat hvor er dette. Kan du sende et oversiktskart, som viser nøyaktig hvor dette er?

mvh

KAAnti

Fra: Gry.Michelsen@multiconsult.no <Gry.Michelsen@multiconsult.no>

Sendt: søndag 28. april 2019 23.52

Til: mauken-tromsdalenrbd@outlook.com

Emne: Henvendelse ang. beiteområde og flyttlei på Stormoen, Balsfjord kommune

Hei

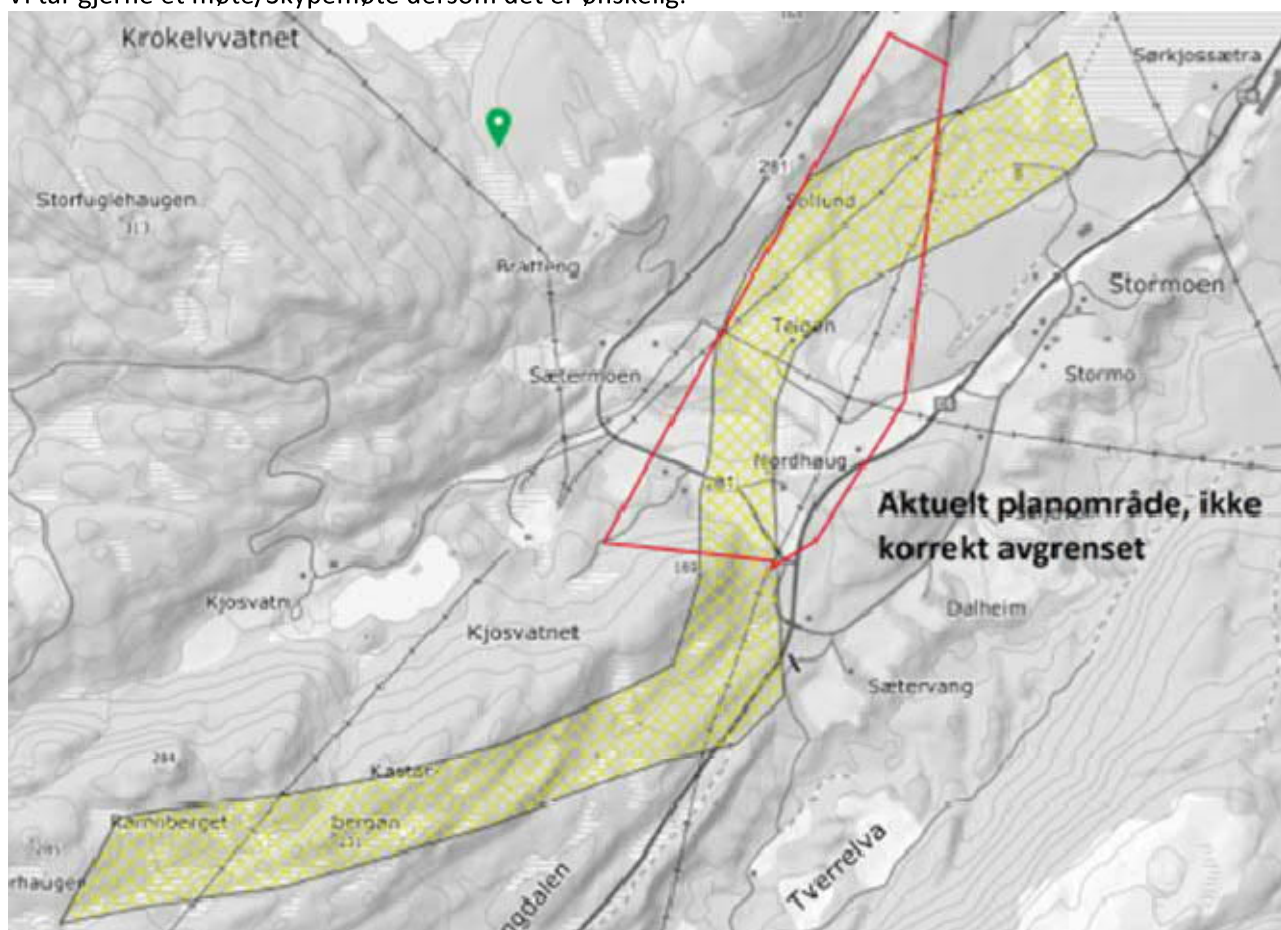
Multiconsult er i oppstartsfasen med et planarbeid pva. Nordkraft, som ønsker å etablere et større næringsområde på Stormoen.

Plangrensen er ikke endelig avklart med Balsfjord kommune, men det greier seg om et område på begge sider av Åsveien.

Det går en flyttlei gjennom området som ønskes regulert, i tillegg til et vinterbeiteområde

I forbindelse med planarbeidet skulle vi gjerne visst mer om deres bruk av området, særlig knyttet til flyttleia som går fra Ramnberget og frem til Sørkjossætra, samt beitebruken i området.

Vi tar gjerne et møte/Skypemøte dersom det er ønskelig.

Mvh
Gry Eva Michelsen

Arealplanlegger Arealplan og utredning, Forretningsenhet Nord

(+47) 95 81 45 18 | gry.michelsen@multiconsult.no | Tromsø
www.multiconsult.no

Multiconsult

MULTICONSULT

Postboks 1424
1602 Fredrikstad

Saksbeh./tlf.nr.: Rune Garberg/90080853
Deres ref./Deres dato: 10209318-PLAN-BREV-
001/ 11.06.2019
Vår ref.: 15/00400-21
Vår dato: 06.08.2019

Uttalelse til varsel om oppstart av planarbeid, planprogram og forhandling om utbyggingsavtale - Områdeplan datasenter Stormoen - Balsfjord kommune

Statnett viser til varsel datert 11.06.2019 med varsel om oppstart av planarbeid og områdeplan for datasenter Stormoen i Balsfjord kommune.

Statnett er systemansvarlig i det norske kraftsystemet. Dette innebærer å drifte ca. 11 000 kilometer med transmisjonsnettledninger og 150 transformatorstasjoner over hele landet. Statnett er også ansvarlig for forbindelsene til utlandet. Statnett har særskilt anleggskonsesjon etter energiloven for transmisjonsnettanlegg i Balsfjord kommune. Dette innebærer at Statnett eier og drifter følgende anlegg i kommunen.

- Mestervik transformatorstasjon
- Balsfjord transformatorstasjon
- 132 kV transmisjonsnettledning Balsfjord-Mestervik L1 og L2
- 132 kV transmisjonsnettledning Bardufoss-Mestervik L1 og L2
- 132 kV transmisjonsnettledning Skibotn-Balsfjord
- 420 kV transmisjonsnettledning Bardufoss-Balsfjord
- 420 kV transmisjonsnettledning Kvandal-Balsfjord
- 420 kV transmisjonsnettledning Balsfjord-Skaidi (driftsettes i 2020)

På denne bakgrunn gjør vi oppmerksom på at det innenfor planområdet må tas hensyn til de anlegg som er nødvendig for oss å drifte. Statnett har følgende merknader.

Felles for elektriske anlegg - inntegning i plankart

Planområdet krysses av eksisterende 132 kV transmisjonsnettledningen Skibotn-Balsfjord. Transmisjonsnettledningen er bygget og drives i medhold av særskilt anleggskonsesjon gitt av Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE), jf energilovens § 3-1 første ledd.

Anlegg bygget i medhold av anleggskonsesjon er i all hovedsak unntatt fra Plan- og bygningslovens regler, og for slike anlegg kan det derfor ikke vedtas planbestemmelser eller vilkår som del av reguleringsplan for andre tema. Utgangspunktet er derfor at slike transmisjonsnettledninger og transformatorstasjoner i en reguleringsplan ikke skal inntegnes som ett planformål, men innarbeides som hensynssone i plankartet, med båndlegging etter energiloven med tilhørende reguleringsbestemmelser (pbl §§ 11-8 d) /12-6), SOSI kode H_740. Reguleringsbestemmelsene knyttet opp mot hensynssonen bør lyde: *Innenfor hensynssonen er det byggeforbud. Alle tiltak i terreng og alt anleggsarbeid skal forhåndsgodkjennes av ledningseier.*

Hensynssonen bør reflektere det aktuelle ledningsanleggets byggeforbudsbelte. Byggeforbudsbelte langs denne transmisjonsnettledningen er totalt 32 meter, 16 meter målt horisontalt til hver side fra senter av ledningen.

Det må ikke iverksettes tiltak som medfører forringelse av adkomst til Statnetts anlegg. Det må heller ikke gjøres inngripen i terrenget som medfører endring av overdekningen over kabler eller oppfylling av terrenget som medfører redusert høyde opp til luftledningsanlegg.

Planavgrensning

Planens foreslåtte avgrensning er vist i det tilsendte varselet og viser at planområdet er foreslått lagt helt inn til Balsfjord transformatorstasjon.

Statnett ønsker generelt sett ikke etablering av andre virksomheter/bygninger tett opp til våre stasjonsarealer, da vi ønsker fremtidig fleksibilitet til endrede løsninger på stasjonen, herunder nye eller endrede ledningsinnføringer mot transformatorstasjonen. Statnett ønsker ikke at disse områdene båndlegges eller at det etableres annen virksomhet her. En gjør videre oppmerksom på at kraftkrevende virksomhet og økt forbruk av strøm i seg selv kan medføre behov for nye ledninger inn til området og utvidelse av stasjonsarealet.

Statnett ber om at parsell av eiendommen gnr 36, bnr. 6 mellom transformatorstasjonen og Åsveien blir utelatt fra det foreslåtte planområdet.

Statnett vil foreta ytterligere vurderinger av eksisterende og mulige fremtidige ledningsføringer når areal- og bruksformål konkretiseres i høringen av planen.

Generelt om anleggsarbeid nært høyspentanlegg

Anleggsarbeid nært spenningsatte anlegg må skje på en måte som ikke gir fare for Statnetts ledninger eller skade på personell, maskiner og utstyr. I tillegg til byggeforbudsbeltet er det en varslingsavstand på 30 meter det fra ytterste strømførende fase på ledningen.

Statnett som ledningseier skal derfor kontaktes minst 6 uker før planlagt oppstart av arbeid med anleggsmaskiner i en horisontal avstand nærmere enn 30 meter fra ytterste strømførende line. Det samme gjelder dersom det skal gjennomføres sprengningsarbeider eller gravearbeider mv som kan gi risiko for å påføre overføringsanlegget skade eller gi skade på tiltakshaver eller utstyr. Det vil da være nødvendig med befarings og nærmere avtale om aktuelle sikkerhetstiltak.

Vi viser ellers til veiledning på Statnett sin hjemmeside

<http://www.statnett.no/Samfunnsoppdrag/Sikkerhet/Arbeid-ved-hoyspentanlegg/>

samt publikasjonen "Anleggsmaskiner og elektriske anlegg" som også ligger på denne nettsiden.

Statnett ber om at den sistnevnte publikasjonen følger det videre planarbeidet da denne illustrerer grunnlaget for vårt HMS-arbeid ved ledninger som er spenningsatt.

Når det gjelder ROS-analyse ber vi om at denne gjennomføres med hensyn til transmisjonsnettet som kritisk infrastruktur både med hensyn til ferdig bygget anlegg og med hensyn til anleggsgjennomføring.

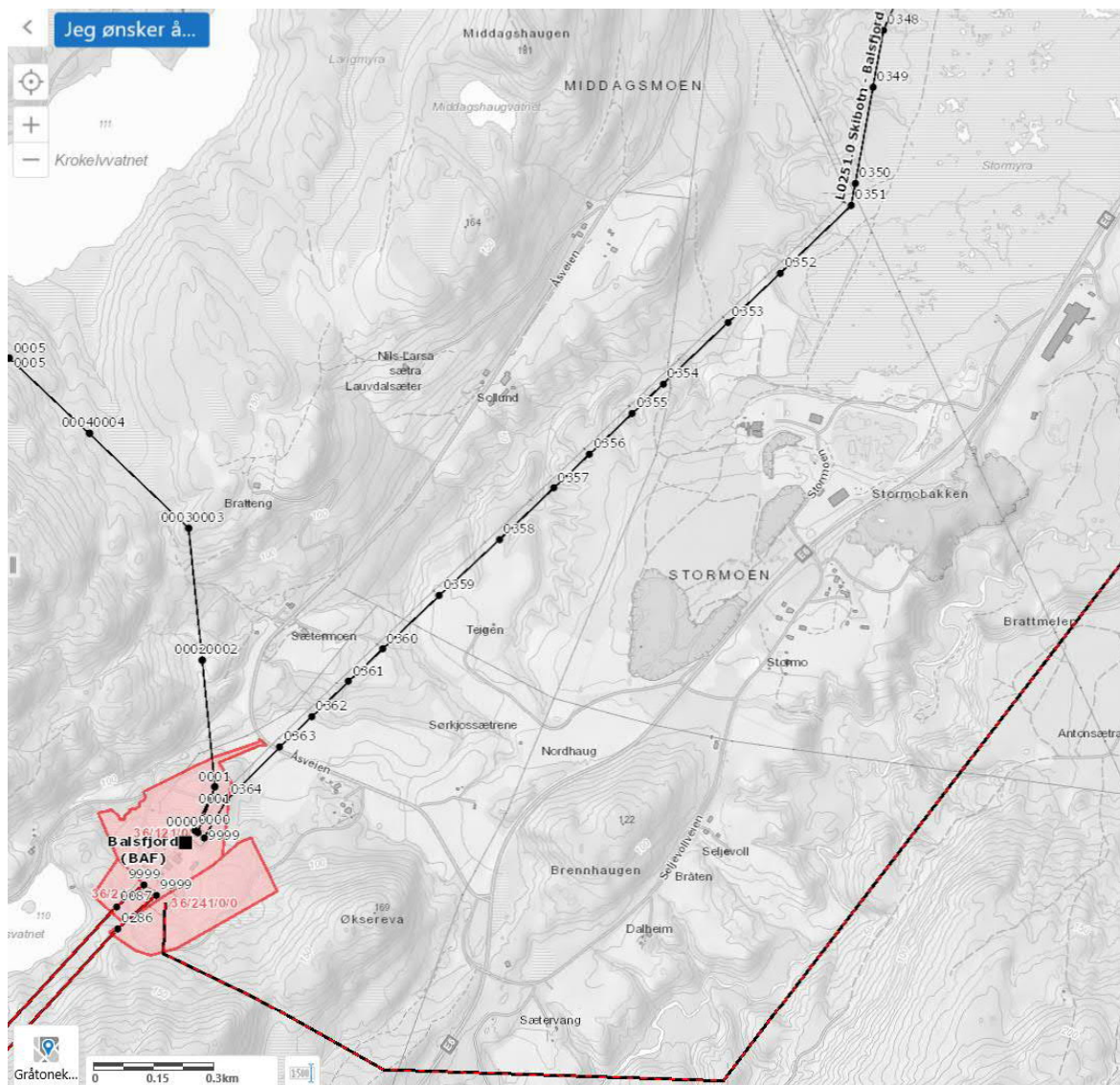
Statnett ber om å være høringspart i det videre planarbeidet.

Med vennlig hilsen

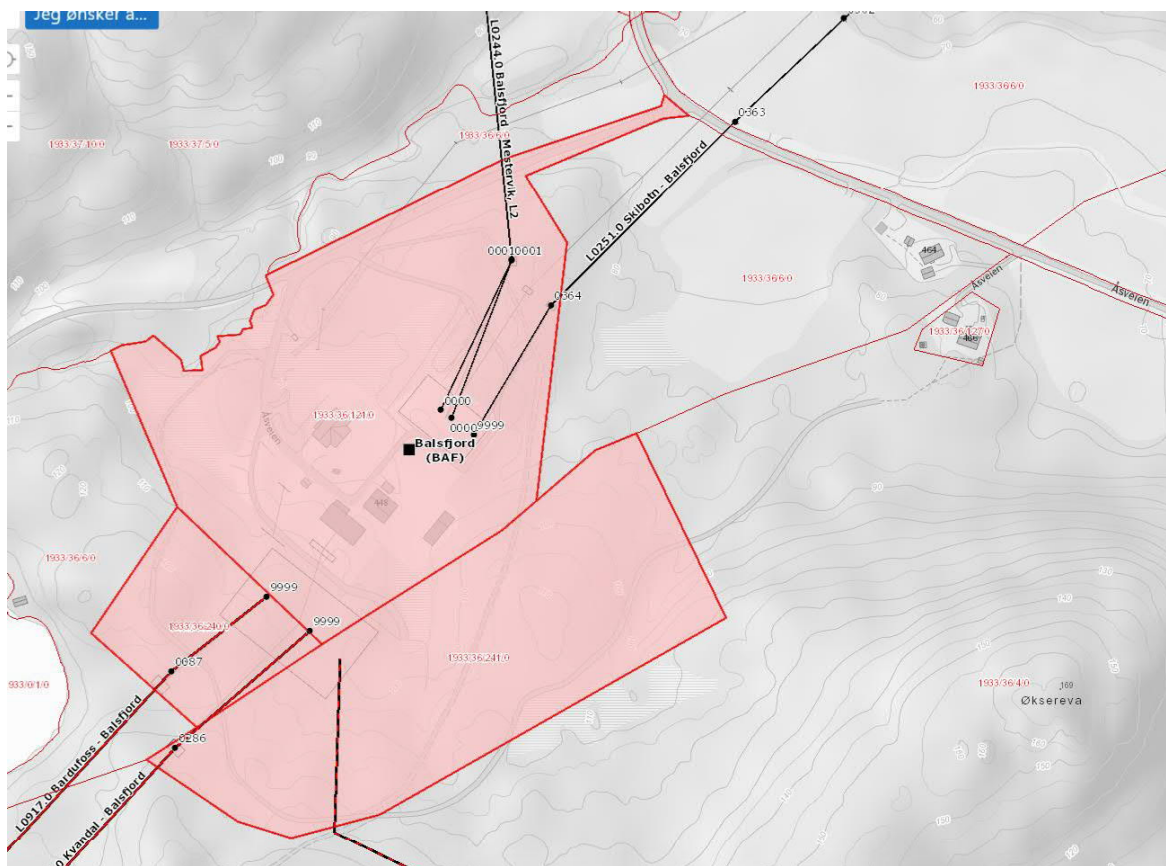
Rune Garberg

Rådgiver eiendomsforvaltning
BPE-Eiendom og rettigheter

Kopi: NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIR NVE

Situasjonskart: Balsfjord transformatorstasjon og inngående transmisjonsnett. 132 kV transmisjonsnettledning Balsfjord-Skibotn berører foreslått planområde i nordøstlig retning ut fra Balsfjord transformatorstasjon. 420 kV transmisjonsnettledning Balsfjord-Skaidi i svart/rød stiplet linje sør og øst for foreslått planområde.

Situasjonskart: Balsfjord transformatorstasjon og Statnetts eiendommer i rødt. Statnett ønsker generelt sett ikke etablering av andre virksomheter/bygninger tett opp til våre stasjonsarealer. Statnett ber om at parsell av eiendommen gnr 36, bnr. 6 mellom transformatorstasjonen og Åsveien blir utelatt fra det foreslåtte planområdet.

From: John Barlindhaug [<mailto:John.Barlindhaug@perpetuum.no>]

Sent: mandag 17. juni 2019 15:13

To: Multiconsult, Tromsø <tromso@multiconsult.no>

Cc: 'postmottak@balsfjord.kommune.no' <postmottak@balsfjord.kommune.no>; Michelsen, Gry Eva <Gry.Michelsen@multiconsult.no>; Stein Erik Nilsen <Stein.Erik.Nilsen@perpetuum.no>; Trond Arntsen <Trond.Arntsen@perpetuum.no>; Are Lorentsen <Are.Lorentsen@perpetuum.no>

Subject: Områdeplan for Stormoen for datasenter - Høringsinnspill fra Perpetuum.

Til Multiconsult v/ Gry Michelsen,

Vi viser til brev datert 11. juni 2019, angående "Områdeplan datasenter Stormoen, Balsfjord kommune".

Vi viser også til detaljregulering for Stormoen Avfallssenter, Balsfjord kommune, vedtatt i 2016. (Som i forslaget til planprogram for datasenteret feilaktig er omtalt å ha vedtaksdato i år 2000)

Det ser ut til at den foreløpige planavgrensningen for «Områdeplan datasenter Stormoen» overlapper med vedtatt reguleringsplan for Stormoen Avfallssenter, plan ID 1933-243.

Når det gjelder de områder som i reguleringsplan for Stormoen Avfallssenter er regulert til LNFR-områder, så mener vi at det vil være gunstig med en liten buffersone mellom ulike industriaktiviteter. Utover det har vi ikke motforestillinger til at deler av LNFR-området i «reguleringsplan for Stormoen Avfallssenter» eventuell omreguleres til annen industriell aktivitet, forutsatt at den industri som etableres egner seg som nabo til at avfallsanlegg.

Vi ser imidlertid også at den foreløpige planavgrensningen for «Områdeplan datasenter Stormoen», overlapper med reguleringsområde BAA4 i «reguleringsplan for Stormoen Avfallssenter». Dette er et område avsatt for masseuttak, deponering av avfall og senere bruk til annet næringsformål, og er dermed et viktig areal både for Perpetuum og for samfunnets fremtidige behov for deponikapasitet. Dette arealet bør derfor ikke inkluderes i den endelige planavgrensningen for «Områdeplan datasenter Stormoen».

På vegne av Perpetuum Circuli AS
Med vennlig hilsen

Dr. ing. John Barlindhaug

FoU- og Prosjektsjef
jb@perpetuum.no | Mob. +47 995 54 330

Perpetuum AS | Tel. +47 4000 2929
Stakkevollvegen 41, 9010 Tromsø

Per Erik Kristensen

Gneisvegen 62

9022 Krokeldalen

12.08.2019

Multiconsult

Balsfjord kommune

Nordkraft

ETABLERING AV KRAFTKREVENDE INDUSTRI I BALSFJORD - HØRINGSUTTALELSE

Bruk av restvarme

Utnyttelse av restvarme fra et eventuelt datalagringscenter i Balsfjord er essensielt både ut fra et ressurs- og subsidieperspektiv. Norsk strøm til drift er Europas billigste, og er subsidiert gjennom blant annet redusert EI-avgift fra det offentlige, og derigjennom norske skattebetalere.

Det vil derfor låte særdeles dårlig miljøpolitisk dersom restvarme fra et anlegg i Balsfjord ikke blir gjenvunnet og benyttet.

I tillegg vil utslipp av store mengder restvarme skape store lokale klimaendringer som ingen i dag sikkert kan spå konsekvensene av, men som uansett vil skape store endringer i livene til naboer til anlegget, både nær og fjernt.

Metode - utnyttelse

Den vanligste og billigste metoden for kjøling av datalagringscenter er kjøling luft til luft. Det betyr utslipp av enorme mengder 40-50 grader varm luft.

Best mulig utnyttelse av denne energien blir en industriell- og økonomisk utfordring.

Luften er ikke varm nok til via en varmeveksler og nå dampgrensen, og slik drive for eksempel turbiner.

Det mest nærliggende blir da å utnytte luften til matproduksjon, en oppgave landbrukskommunen Balsfjord burde være svært godt rustet til å ta seg av.

Et datalagringscenter tåler i likhet med drivhus for dyrking av frukt og grønt ikke strøbrudd. Datalagringscenter er derfor satt opp med nødgeneratorer for sikker drift, og dette vil også gi sikkerhet for evt. drift av drivhus.

Matproduksjon – nasjonale mål

Selvforsyningsgraden i norsk matproduksjon er i dag 40 % og synkende, stikk i strid med nasjonal målsetting. Hele 70 % av all norsk frukt og grønt blir i dag importert, og i 2016 importerte vi for 62 milliarder kroner mens eksporten bare var på 10 milliarder.

Det er et mat- og helsepolitisk mål om å øke egen produksjon av frukt og grønt med 20 % innen 2021, og blant annet *Grofondet* (Gartnerhallen, Bama og Norgesgruppen) bidrar med 100 mill. kroner for å stimulere til å oppnå målsettingen. I tillegg bidrar regjeringen med en rekke økonomiske virkemidler for økt frukt- og grøntproduksjon.

Det er på denne bakgrunnen både behov, politisk og matvarefaglig støtte for å dyrke mer frukt- og grønt i Troms, og utnyttelse av restvarme fra et datalagringscenter kan bli en glimrende mulighet for matproduksjon i stor skala.

Fylkesmannens syn

Fylkesmannen har en aktiv rolle i å påse at dyrket mark ikke blir bygget ned ute i kommunene. Dette ut fra et overordnet politisk og faglig ønske om høy selvforsyningsgrad i landet vårt.

Fylkesmannen i Troms sa nylig nei til grunneier og Balsfjord kommunes ønske om å bygge boligtomter på 30 dekar dyrket mark i Nordkjosbotn, og henviste utbygger om å benytte annet areal.

Jeg kan ikke noe sted i saksutredningen i *Områdeplan Stormoen* se denne problemstillingen nevnt, og hvordan Fylkesmannen allerede i en tidlig fase av planene skal bli involvert.

Skal mer enn 250 dekar dyrket mark bygges ned på Stormoen med Fylkesmannens velsignelse, er det helt nødvendig med en god plan for å erstatte tapet av matjord. Dette må Nordkraft og kommunen prioritere å kommunisere hvordan de vil løse.

Stormyra – karbonlager

Myr er den aller største av naturlige former for karbonlagring i naturen – etter olje- og gassreservoarer. Myr har av den grunn fått særskilt beskyttelse mot inngripen i mange land. Det er for eksempel i dag forbudt å drenere og nydyrke jordbruksland på myr, og tidligere drenerte myrer restaureres også tilbake til opprinnelig myr.

Drenert myr er en ”versting” som kilde til Co2 utslipp, og det antas at så mye som 10 % av Norges karbonutslipp stammer fra drenert myr.

Nordkraft og Balsfjord kommune ønsker nå å regulere og bygge ut hele Stormyra til industriformål, noe som vanskelig kan skje uten storstilt drenering og senking av grunnvannspeilet i myra.

Arealet er svært stort, og Co2 utslippet vil bli *enormt*, og ikke i tråd med nasjonale og internasjonale mål om reduksjon i klimagassutslipp. Vern av myr ble i siste klimarapport fra FN nå i august 2019 nevnt særskilt i kampen mot global oppvarming.

Skal Stormyra bygges ut må det gjøres en egen konsekvensutredning på Co2 utslipp, og deretter om utbygging er noe kommune og stat er villig til å gå inn på av miljøhensyn.

Vennlig hilsen

Per Erik Kristensen

Tlf. 400 70 765

pererik67@hotmail.com

Etterkommer av Kåre Kristensen, grunneier 36/6 m. fl.

Tor Odin Kjosvatn
Åsveien 442
9050 Storsteinnes

15. august 2019

Multiconsult
v/Gry Eva Michelsen

OMRÅDEPLAN DATASENTER STORMOEN – MULIG ALTERNATIV PLASSERING

Viser til tilsendte varsel om oppstart av planarbeid, samt kort telefonsamtale med Gry Eva Michelsen før/i ferien.

Jeg er grunneier og bruker av eiendommen Kjosvatn 37/5,10 og 12 (alle tre bruk i en og samme driftsenhet), og nærmeste nabo til Statnett/Balsfjord transformatorstasjon i vest.

I utgangspunktet er jeg svært positiv til etablering av denne type næringsaktivitet i området og håper at det blir en realitet. Ønsker derfor på ingen måte å stikke kjepper i hjulene for prosjektet eller forhindre framdriften i planene.

Jeg har forstått det slik at det er snakk om relativt store bygninger, men har ellers ingen forutsetninger for å vite hvor mye areal som faktisk kommer til å bli brukt.

Men jeg ser at det i all hovedsak er dyrkede/dyrkbare arealer som tenkes brukt. Noen ganger er en av forskjellige grunner nødt til å bruke dyrkede/dyrkbare arealer, men jeg mener det kun skal skje dersom andre alternativer er vurdert først. Det vil alltid være forskjellige syn på verdien av å verne dyrkbar mark, men det er en noe «gammeldags» holdning å ukritisk bygge ned matjord. Verdien av matjord kan bli stigende i et evighetsperspektiv. Og nedbygd dyrkingsareal er for all framtid borte.

Derfor mener jeg alternativ må vurderes. Og et slikt alternativ kan være et område på min eiendom nordvest for Balsfjord trafostasjon, merket med rødt på vedlagte kart.

Dette er et skogsområde og med svært kupert terreng. Det vil være store kostnader med sprenging og utplanering, området ligger 120 – 140 m.o.h. og det er både koller og mindre dalfører der. Men det vil være fullt mulig å etablere en flate på opp mot 100 da på samme høydenivå. Ved ytterligere arealbehov må en etablere/planere flater på høyere nivå.

Jeg har full forståelse for at det vil bli adskillig mer krevende å etablere datasenteret i et slikt terreng, men jeg har sett at både nærings- og boligområder er bygd i tilsvarende terreng andre steder i landet. Dessuten er det flere gode grunner til at dette alternativet bør vurderes.

- Nærhet til Balsfjord transformatorstasjon. Har forstått det slik at det er et poeng at datasenteret blir liggende nært energileverandøren. Denne eiendommen ligger «veggivegg» med trafostasjonen og avstanden fra leverandør til forbruker vil bli 250 – 300 meter.
- Svært god og stabil byggegrunn. Alt vil ligge på fjell/utplanerte fjellmasser. Ingen hensyn å ta hverken til mulig leire og/eller uttak av sand/grusmasser.
- Kort tilførselsvei. Allerede er det etablert en bred og svært solid tilførselsvei til Balsfjord trafostasjon (jeg har med selvsyn sett at hele veien i 2016 blei gravd opp og det blei lagt en

god meter med grovpukk under asfalten). Veien videre fra trafostasjonen har jeg antydnet på kartet i ei stor sløyfe, det må den ha fordi det vil være nokså mye stigning. Men også denne veien vil kunne bygges kun på stabil fjellgrunn.

- Antar at anlegget vil avgi en god del støy. Med den høye beliggenheten og omkranset av kupert skogsterreng, vil jeg tro at støyproblematikken vil være fraværende for de som bor i nærområdet (Åsveien). Balsfjord trafostasjon avgir støy, men den er ikke til sjenanse for oss som bor ved Kjosvatnet (pga skog og terreng).
- Kostnad. Å etablere datalagringsanlegget på dyrket/dyrkbar mark vil måtte utløse svært store summer i kjøp av grunn. De grunneierne som vil få sine eiendommer vesentlig arealreduert fortjener etter mitt syn en økonomisk kompensasjon som skal gjelde for framtidige generasjoner, og bør være ganske formidabel. Jeg vil anta at kostnadene for kjøp av grunn bare vil være en brøkdel dersom en vurderer mitt forslag til plassering.
- Ved etablering av hele eller deler av anlegget på 37/5,10 og 12 (egentlig på 37/10) vil ikke noe dyrket/dyrkbart areal gå tapt og det vil også være bare én grunneier å forholde seg til.

Kort geografisk avstand til transformatorstasjonen, mulighet for å spare mange millioner til kjøp av grunn og ingen bruk av dyrkede/dyrkbare arealer/matjord får her stå som hovedargumenter for at mitt alternativ bør taes med i ei samlet vurdering.

Som nevnt har jeg ingen anelse om hvor store arealer det faktisk er behov for. Dersom det for eksempel er behov for mer enn 100 000 kvadratmeter i ei sammenhengende flate, så blir fort mitt forslag lite aktuelt. Alternativt kan en også tenke hele eller deler av anlegget sprengt inn i fjell eller beliggende inntil fjellskjæring på ei side (langside av ei stor bygning).

Jeg kaster fram dette forslaget bare som et mulig alternativ som jeg mener bør vurderes. Det kan av flere grunner være urealistisk og det godtar jeg uten videre. I hovedsak er jeg opptatt av at etableringen kommer og ser uansett fram til det.

Håper dere vurderer mitt forslag og jeg tar gjerne i mot tilbakemelding uansett hva som blir konklusjonen.

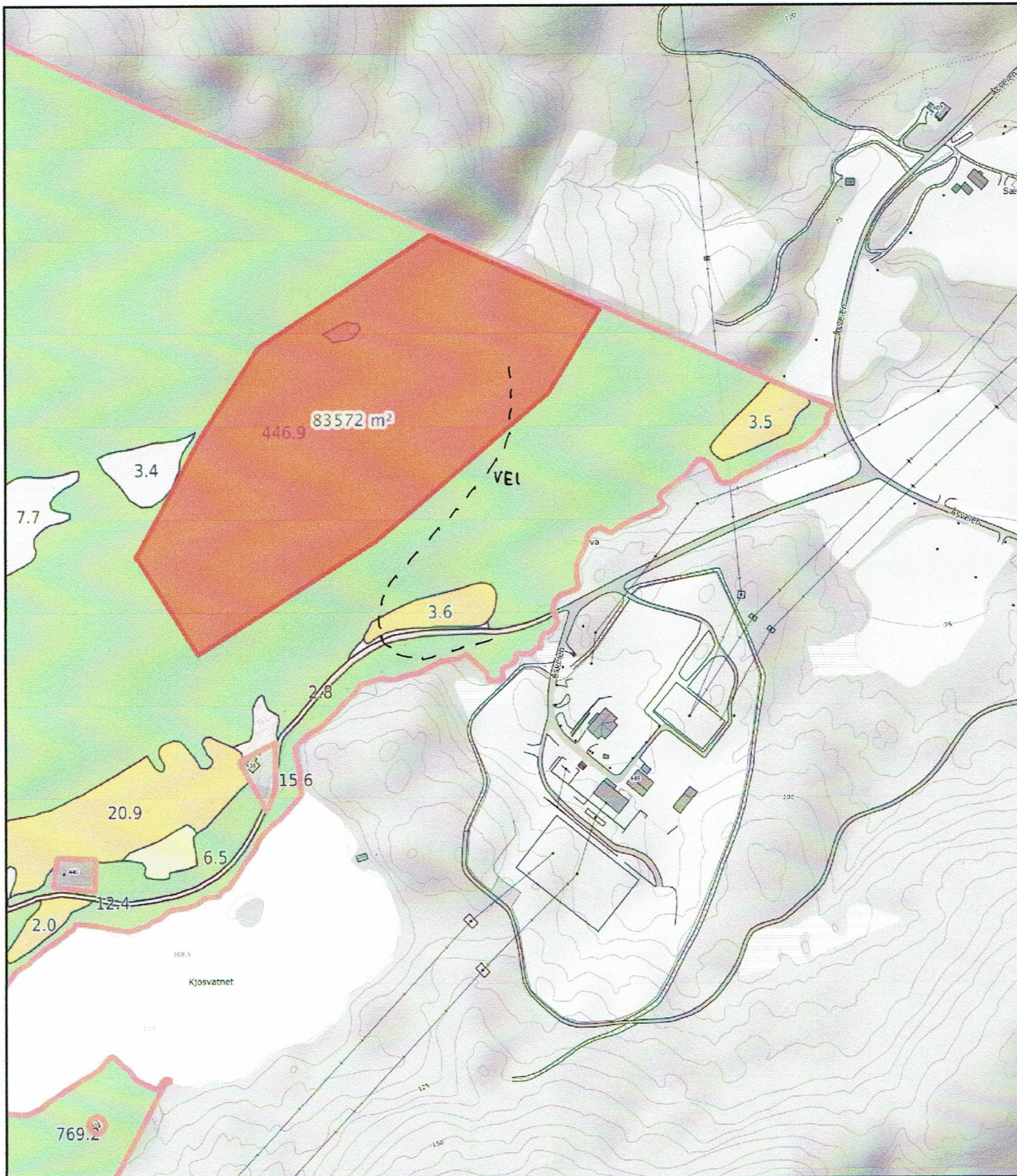
Med hilsen

Tor Odin Kjosvatn

Vedlagt kart.

Sender denne bare til Multiconsult og ber dere videresende til Nordkraft Prosjekt AS (har ikke adresse til prosjektleder). Dersom du/dere synes det er aktuelt, får dere videresende og/eller ta opp saka med Balsfjord kommune og eventuelt andre.

0 50 100 150m
 Målestokk 1: 5000 ved A4 utskrift
 Utskriftsdato: 05.08.2019 15:23
 Eiendomsdata verifisert: 05.08.2019 14:56

GÅRDSKART 1933-37/10/0
 Tilknyttede grunneiendommer:
 37/10/0

Markslag (AR5) 7 klasser
 TEGNFORKLARING

	Fulldyrka jord
	Overflatedyrka jord
	Innmarksbeite
	Produktiv skog
	Annet markslag
	Bebyggd, samf., vann, bre
	Ikke klassifisert
	Sum

AREALTALL (DEKAR)

	85.5	
	0.0	
	12.9	98.4
	1252.1	1252.1
	265.8	
	16.8	282.6
	0.0	0.0
	1633.1	1633.1

Kartet viser valgt type gårdskart for eiendommen man har søkt på. I tillegg viser bakgrunnskart for gjenkjenning. Arealstatistikken viser arealer i dekar for all teiger på eiendommen. Det kan forekomme avrundingsforskjeller i arealtallene.

- Ajourføringsbehov meldes til kommunen.
- Arealressursgrenser
 - Eiendomsgrenser
 - Driftssenterpunkt